

Selvitys Pohjola Pankki Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuonna 2013

Selvitys Pohjola Pankki Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuonna 2013

1	Sovellettavat säännökset	2
2	Ryhmä- ja konsernirakenne sekä hallintoelimet.....	3
3	Yhtiökokous	5
4	Hallitus ja sen valiokunnat	7
5	Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä	18
6	Johtamisjärjestelmä.....	21
7	Sisäinen ja ulkoinen valvonta	24
8	Taloudellinen raportointiprosessi.....	31
9	Palkat ja palkitseminen	33
10	Sisäpiirihallinto.....	36
11	Tiedonantopolitiikka.....	37
12	Hallituksen ja konsernin johtoryhmän kokoonpano sekä jäsenten henkilö ym. tiedot	38

1 Sovellettavat säännökset

Tämä selvitys Pohjola Pankki Oyj:n (Pohjola) hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement), on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin (2010) suosituksen 54 ja arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 §:n mukaisesti. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan toimintakertomuksesta erillisenä.

Selvitys sisältää myös eräitä muita keskeisiä hallinnon osa-alueita, joita koskevat ajantasaiset ja yksityiskohtaiset Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodissa edellytetyt tiedot ovat saatavilla Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Hallinnointi ja johto.

Yhtiön hallituksen tarkastusvaliokunta käsitteli 31.1.2014 tämän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen. Yhtiön tilintarkastaja KPMG Oy Ab on tarkastanut, että selvitys on annettu ja että sen sisältämä kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Tämä selvitys Pohjola Pankki Oyj:n hallinto ja ohjausjärjestelmästä on saatavilla Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Hallinnointi ja Johto > Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä > Vuosi 2013. Tämä selvitys sekä yhtiön tilinpäätös, hallituksen toimintakertomus, tilintarkastuskertomus ja vuosikatsaus ovat saatavilla Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Media > Julkaisut.

Yhtiön yhtiöjärjestys on julkaistu Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Hallinnointi ja Johto > Yhtiöjärjestys.

Pohjolan toiminta perustuu voimassa olevien Suomen lakien ja niiden nojalla annettujen normien noudattamiseen. Pohjola noudattaa Suomen osakeyhtiölain lisäksi julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia säädöksiä, rahoitus- ja vakuutusalan yrityksiä koskevia säännöksiä, Pohjolan yhtiöjärjestystä ja OP-Pohjola osk:n ohjeita. Kansainvälisessä toiminnassa noudatetaan soveltuvin osin myös paikallista lainsäädäntöä.

Lisäksi Pohjola noudattaa tietyin poikkeuksin Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n kesäkuussa 2010 hyväksymää Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Pohjola kuuluu lakisäätöiseen osuuspankkien yhteenliittymään ja on sanotun yhteenliittymän keskusyhteisön OP-Pohjola osk:n tytäryhtiö. Lainsäädäntö, Pohjolan yhtiöjärjestys ja yhtiön

keskeisten osakkeenomistajien tekemä osakassopimus asettavat osin rajoitteita hallituksen kokoonpanolle. Yhtiö toimii OP-Pohjola-ryhmään kuuluvien osuuspankkien keskusrahallaitoksena, ja yhtiön ja OP-Pohjola-ryhmän muiden yksiköiden välillä on kiinteä yhteistoimintasuhde. Mainituista yhtiön omistaja- ja ryhmärakenteeseen liittyvistä syistä Pohjolan hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä poikkeaa vuonna 2013 koodin salliman Comply or Explain -periaatteen (noudata tai selitä -periaate) mukaisesti koodin seuraavista kohdista:

- kohdat 8 ja 10: hallituksen jäsenten valinta ja toimikausi

yhtiökokous ei valitse hallituksen puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana toimivia henkilöitä; hallituksen puheenjohtajana toimii lain ja Pohjolan yhtiöjärjestyksen mukaan OP-Pohjola osk:n johtokunnan puheenjohtaja ja hallituksen varapuheenjohtajana toimii Pohjolan yhtiöjärjestyksen mukaan OP-Pohjola osk:n johtokunnan varapuheenjohtaja; hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi on voimassa toistaiseksi.

- kohta 14:

hallituksen jäsenten enemmistö ei ole riippumattomia yhtiöstä; hallituksen jäsenistä viisi on riippuvaisia yhtiöstä ja kolme on riippumattomia yhtiöstä.

- kohta 26:

tarkastusvaliokunnan kaikki jäsenet eivät ole riippumattomia yhtiöstä; tarkastusvaliokunnan jäsenistä kaksi on riippumattomia yhtiöstä ja yksi on riippuvainen yhtiöstä.

- kohta 32: palkitsemisvaliokunnan jäsenten riippumattomuus

palkitsemisvaliokunnan jäsenten enemmistö ei ole riippumattomia yhtiöstä; palkitsemisvaliokunnan jäsenistä kaksi on riippuvaisia yhtiöstä ja yksi on riippumaton yhtiöstä.

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi on julkaistu Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internetsivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi > Suositukset > Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi.

2 Ryhmä- ja konsernirakenne sekä hallintoelimet

2.1 Ryhmärakenne

Pohjola Pankki Oyj on OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisönä toimivan OP-Pohjola osk:n tytäryhtiö ja jäsenluottolaitos. Pohjola kuuluu toiminnallisesti ja omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP-Pohjola-ryhmään. OP-Pohjola-ryhmä muodostuu noin 180 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP-Pohjola osk:sta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena.

Keskusyhteisö on velvollinen tukemaan jäsenluottolaitoksia ja vastaamaan jäsenluottolaitoksen veloista. Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin. Jäsenluottolaitokset ovat lisäksi keskinäisessä vastuussa sellaisen jäsenluottolaitoksen veloista, joka ei kykene suoriutumaan sitoumuksistaan.

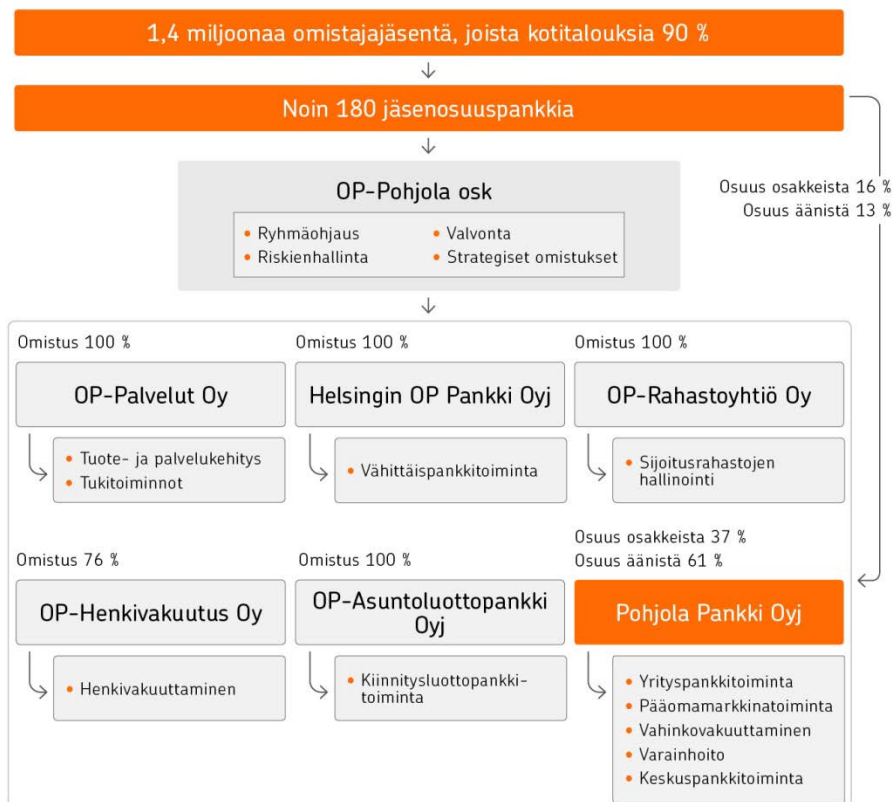
Osuuspankit ovat jäsentensä omistamia ja harjoittavat vähittäispankkitoimintaa omilla toimialueillaan.

Osuuspankit toimivat ryhmän yhteisen strategian ja toimintalinjan mukaan, mutta ovat itsenäisiä omassa päätöksenteossaan. OP-Pohjola osk toimii OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisönä ja strategisena omistusyhteisönä.

Ryhmärakenteessa vuonna 2013 tapahtuneet muutokset:

- OP-Pohjola-ryhmään kuuluvien osuuspankkien lukumäärä aleni vuonna 2013 keskinäisten sulautumisten seurauksena 196:sta 183:een.
- OP IT-Hankinta Oy sulautui OP-Palvelut Oy:öön 31.10.2013.
- OP-Kotipankki Oyj:n nimi muuttui 31.12.2013 OP Korttityhtiö Oyj:ksi

OP-Pohjola-ryhmän rakenne 31.12.2013

2.2 Konsernirakenne

Pohjola-konserniin kuuluvat emoyhtiö Pohjola Pankki Oyj ja sen tytäryhtiöt. Merkittävimmät tytäryhtiöt ovat Pohjola Vakuutus Oy, A-Vakuutus Oy, Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen, Omasairaala Oy, Pohjola Varainhoito Oy ja Pohjola Kiinteistösijoitus Oy. Pohjolalla on lisäksi pankkitoimintaa harjoittavat sivuliikkeet ja rahoitusyhtiötoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt Virossa, Latviassa ja Liettuassa sekä Virossa, Latviassa ja Liettuassa vahinkovakuutustoimintaa harjoittava tytäryhtiö Seesam Insurance AS.

Konsernirakenteessa vuonna 2013 tapahtuneet muutokset:

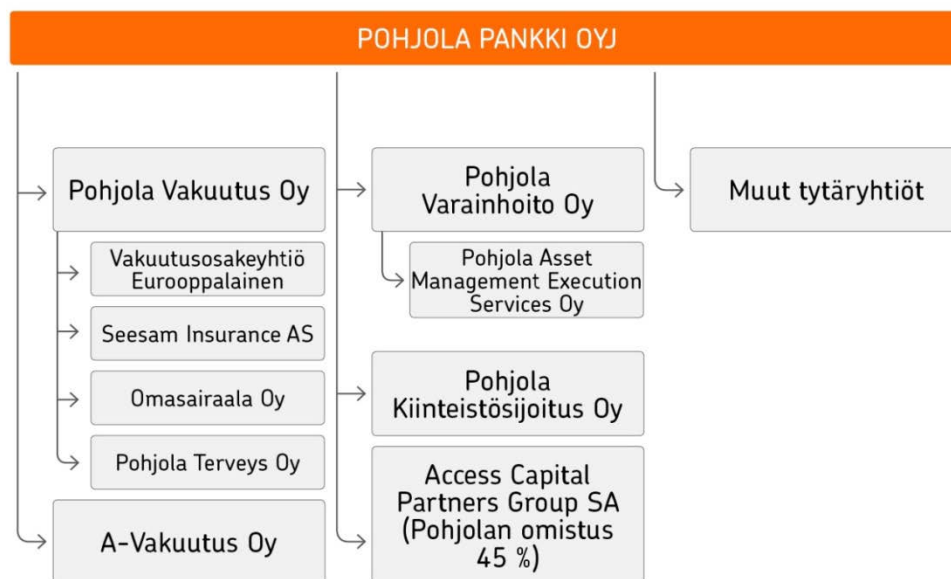
- Pohjola Vakuutus Oy:n täysin omistama Omasairaala Oy aloitti toimintansa vuoden 2013 alussa.

- Pohjola Pankin Baltian palvelut laajenivat Liettuan sivukonttorin aloittaessa toimintansa Vilnassa.
- Pohjola uudisti pääomamarkkinatoimintojaan yhdistämällä velka- ja osakerahoitukseen erikoistuneet toiminnot. Osana uudistusta Pohjola Corporate Finance Oy sulautui Pohjola Pankki Oyj:ön 31.12.2013.

2.3 Yhtiön hallintoelimet

Pohjolan ylintä päätösvaltaa käyttävät osakkeenomistajat yhtiökokouksessa. Yhtiökokous valitsee hallituksen (hallituksen puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta) ja tilintarkastajat. Yhtiön strategisesta johtamisesta vastaa yhtiön hallitus. Hallitusta avustavat sen valiokunnat (tarkastusvaliokunta, riskienhallintavalioikunta ja palkitsemisvaliokunta). Yhtiön operatiivisesta johtamisesta vastaa hallituksen valitsema yhtiön toimitusjohtaja ja hänen tukena konsernin johtoryhmä.

Pohjola-konsernin yhtiörakenne 31.12.2013

3 Yhtiökokous

Yhtiökokous on Pohjolan ylin päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Kokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat sekä mahdolliset muut yhtiökokouksutuksessa erikseen mainitut asiat.

Ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan tarvittaessa koolle käsittelemään tiettyä yhtiökokoukselle tehtyä ehdotusta. Ylimääräinen yhtiökokous on pidettävä, jos osakkeenomistajat, joilla on yhteensä vähintään 10 prosenttia osakkeista, vaativat sitä kirjallisesti tietyn asian käsittelyä varten.

Merkittävimpiä yhtiökokouksessa käsiteltäviä asioita ovat:

- tilinpäätöksen vahvistaminen
- voitonjaosta päättäminen
- hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan vastuuvapaudesta päättäminen
- hallituksen jäsenten lukumäärästä päättäminen ja hallituksen jäsenten valinta sekä palkkioista päättäminen
- tilintarkastajan tai tilintarkastajien valinta ja palkkioista päättäminen
- yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- osakeanti tai osakeantivaltuutuksen antaminen

3.1 Etukäteistiedot

Kutsu yhtiökokoukseen julkaistaan yhtiön internetsivuilla aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään kolme viikkoa ennen kokousta. Kutsussa mainitaan kokouksessa käsiteltävät asiat samoin kuin edellytykset, joilla osakkeenomistajalla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen itse tai asiamiehen välityksellä. Lisäksi kokouskutsu ja hallituksen ja osakkeenomistajien ehdotukset yhtiökokoukselle julkistetaan pörssitiedotteena. Tieto yhtiökokouksesta julkaistaan myös yhdessä tai useammassa hallituksen määräämässä sanomalehdessä.

Kokouskutsu, hallituksen tai osakkeenomistajan päätösehdotukset ja yhtiökokouksessa esitettävät asiakirjat (kuten tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus) ovat lisäksi osakkeenomistajien nähtävänä vähintään kolmen viikon ennen kokousta yhtiön internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Hallinnointi ja Johto > Yhtiökokoukset.

3.2 Ilmoittautuminen ja osallistuminen yhtiökokoukseen

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on sellaisella osakkeenomistajalla, joka on kahdeksan arkipäivää ennen yhtiökokousta (yhtiökokouksen täsmäytyspäivä) merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Lisäksi hallintarekisteröidyn

osakkeen omistaja voidaan ilmoittaa tilapäisesti merkittäväksi osakasluetteloon yhtiökokoukseen osallistumista varten, jos osakkeenomistajalla on osakkeiden perusteella oikeus olla merkittynä osakasluetteloon yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä.

Osakkeenomistajalla on oikeus saada haluamansa yhtiökokoukselle osakeyhtiölain mukaan kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että se voidaan sisällyttää yhtiökokouksutukseen. Vaatimuksen katsotaan tulleen riittävän ajoissa, jos hallitukselle on ilmoitettu vaatimuksesta viimeistään neljä viikkoa ennen kokouskutsun toimittamista. Asiaa koskeva vaatimus voidaan toimittaa yhtiön Sijoittajasuhdeyksikön sähköpostiosoitteeseen ir@pohjola.fi. Yhtiö ilmoittaa vuosittain internetsivuillaan ja pörssitiedotteella päivämäärän, johon mennessä tällainen vaatimus on esitettävä.

Osakkeenomistajan tulee voidakseen käyttää osallistumisoikeuttaan yhtiökokouksessa ilmoittautua yhtiölle etukäteen kokouskutsussa ilmoitetulla tavalla. Viimeinen ilmoittautumispäivä voi olla aikaisintaan kymmenen päivää ennen kokousta. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajan katsotaan ilmoittautuneen yhtiökokoukseen osallistumista varten, jos hänet on asianmukaisesti ilmoitettu merkittäväksi osakasluetteloon.

Osakkeenomistaja voi osallistua kokoukseen itse tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Asiamiehenä voi hallintarekisteröityjen osakkeiden osalta toimia esimerkiksi osakkeita hoitava säilytyspankki. Osakkeenomistajalla voi olla useita asiamiehiä, jotka edustavat osakkeenomistajaa eri arvopaperitileillä olevilla osakkeilla. Asiamiehen on esitettävä valtakirja tai muutoin luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakkeenomistajaa. Osakkeenomistaja tai asiamies voi käyttää yhtiökokouksessa yhtä avustajaa. Jos osakkeenomistaja osallistuu yhtiökokoukseen useamman asiamiehen välityksellä, ilmoittautumisen yhteydessä on ilmoitettava osakkeet (lukumäärä), joiden perusteella kukin asiamies edustaa osakkeenomistajaa.

Yhtiökokouksessa jokaisella osakkeenomistajalla on kyselyoikeus sellaisen asian osalta, joka on yhtiökokouksen asialistalla. Yhtiökokouksessa esitettävä kysymys voidaan toimittaa etukäteen yhtiölle Sijoittajasuhdeyksikön sähköpostiosoitteeseen ir@pohjola.fi. Osakkeenomistajalla on myös oikeus kokouksessa tehdä päätösehdotuksia yhtiökokoukselle kuuluvissa ja asialistalla olevissa asioissa.

Yhtiöllä on kaksi osakesarjaa. K-sarjan osake tuottaa yhtiökokouksessa viisi ääntä ja A-sarjan osake tuottaa yhtiökokouksessa yhden äänen. Osakkeenomistaja saa yhtiökokouksessa äänestää yhtiökokouksen täsmäytyspäivänä omistamiensa osakkeiden koko äänimäärällä. Osakkeenomistaja saa äänestää eri osakkeilla eri tavalla. Yhtiön yhtiöjärjestyksessä ei ole äänileikkureita.

Äänestettäessä yhtiökokouksen päätökseksi tulee tavallisesti se esitys, jota on kannattanut enemmän kuin puolet annetuista äänistä tai äänten mennessä tasan puheenjohtajan kannattama esitys. Osakeyhtiölain mukaan on kuitenkin olemassa useita asioita, kuten yhtiöjärjestyksen muutos tai päätös suunnatusta osakeannista, jolloin päätös edellyttää määräenemmistössä kokouksessa edustetuista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä.

Yhtiökokouksesta laaditaan pöytäkirja, joka on osakkeenomistajien nähtävänä viimeistään kahden viikon kuluttua yhtiökokouksesta yhtiön internetsivuilla. Lisäksi yhtiökokouksen päätökset julkistetaan viipymättä yhtiökokouksen jälkeen pörssitiedotteena.

Varsinaisiin yhtiökokouksiin liittyvät asiakirjat ovat nähtävänä Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Hallinnointi ja johto > Yhtiökokoukset.

3.3 Osakassopimukset

OP-Pohjola osk:n ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen (Ilmarinen) välillä 5.5.2011 tehdyn sopimuksen mukaan OP-Pohjola osk sitoutuu Pohjolan osakkeenomistajana myötävaikuttamaan siihen, että Pohjolan hallituksen jäseniä valittaessa yksi Ilmarisen nimeämä edustaja valitaan kulloinkin Pohjolan hallitukseen niin kauan kuin Ilmarisen omistus Pohjolassa vastaa olennaisesti 5.5.2011 voimassa ollutta omistuksen määrää (10 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista).

Yhtiön tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä muita sopimuksia.

3.4 Luovutusrajoitukset ja lunastusmääräykset

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan K-sarjan osakkeita saa omistaa vain suomalainen osuuspankki, osuuspankkiosakeyhtiö ja OP-Pohjola osk, eikä K-sarjan osakkeita voida siirtää muille kuin mainituille K-sarjan osakkeiden omistukseen oikeutetuille yhteisöille. Yhtiön A-sarjan osakkeet ovat vapaasti luovutettavia.

3.5 Yhtiökokous 2013

Pohjola Pankki Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 22.3.2013 Helsingin Messukeskuksen Kongressisiivessä. Kokoukseen osallistui 1 083 osakkeenomistajaa. Kokouksessa edustettuina olleiden osakkeiden osuus kaikista osakkeista oli 70,0 prosenttia ja äänten osuus 82,7 prosenttia kaikista äänistä.

Yhtiökokous vahvisti vuoden 2012 tilinpäätöksen, myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden ja päätti jakaa osinkoa 0,46 euroa A-sarjan osakkeelle ja 0,43 euroa K-sarjan osakkeelle. Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin kahdeksan. Hallitukseen valittiin uutena jäsenenä toimitusjohtaja Marjo Partio. Hän seuraa tehtävässä toimitusjohtaja Merja Auvista, joka ilmoitti eroavansa Pohjola Pankki Oyj:n hallituksesta toimikauden päättyttyä.

Vuoden 2013 varsinaisen yhtiökokouksen pöytäkirja ja muut yhtiökokoukseen liittyvät asiakirjat ovat nähtävänä Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Hallinnointi ja johto > Yhtiökokoukset.

Vuoden 2013 aikana ei pidetty ylimääräisiä yhtiökokouksia.

4 Hallitus ja sen valiokunnat

4.1 Hallitus

4.1.1 Hallituksen valinta

Pohjolan hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä. Hallituksen jäsenet valitsee hallituksen puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta yhtiökokous toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen puheenjohtajana toimii osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan keskusyhteisö OP-Pohjola osk:n johtokunnan puheenjohtaja. Hallituksen varapuheenjohtajana toimii yhtiöjärjestyksen mukaan OP-Pohjola osk:n johtokunnan varapuheenjohtaja. OP-Pohjola osk:n ja Ilmarisen välillä tehdyn sopimuksen mukaan hallituksen yhden jäsenen tulee olla sopimuksessa todetuin edellytyksin Ilmarisen nimeämä henkilö (ks. edellä Yhtiökokous > Osakassopimukset).

Pohjolan yhtiöjärjestyksessä ei ole asetettu hallituksen jäsenille yläikärajaa, rajoitettu jäsenten toimikausien lukumäärää eikä muullakaan tavalla (hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valintaa lukuun ottamatta) rajoitettu yhtiökokouksen päätösvaltaa hallituksen jäsenten valinnassa.

Pohjolalla ei ole Suomen listayhtiön hallinnointikoodissa tarkoitettua hallituksen nimitysvaliokuntaa tai yhtiökokouksen perustamaa osakkeenomistajista tai osakkeenomistajien edustajista koostuvaa nimitystoimikuntaa. Hallituksen jäsenten valintaa koskevat ehdotukset yhtiökokoukselle valmistelee emoyhteisö OP-Pohjola osk. OP-Pohjola osk:n ehdotus Pohjolan hallituksen jäseniksi julkaistaan osana yhtiökokouskutsua ja pörssitiedotteena.

OP-Pohjola osk:n hallintoneuvoston työvaliokunta, johon kuuluu kahdeksan hallintoneuvoston valitsemaa jäsentä, käsittelee Pohjola Pankki Oyj:n hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valintaa ja palkkioita koskevat kysymykset. Luottolaitosten hallitusten jäseniltä edellytetään luottolaitoslain ja viranomais määräysten mukaista luotettavuutta, ammattitaitoa ja sopivuutta (ns fit & proper). Hallitus suorittaa kerran vuodessa jäsentensä osalta em. seikkoja koskevan arvion ja toimittaa sen tulokset Finanssivalvonnalle.

4.1.2 Hallituksen kokoonpano

Hallituksen ja sen valiokuntien kokoonpano vuonna 2013 on kuvattu kohdassa Hallituksen jäsenten kokousaktiivisuus 2013 sivulla 9 ja hallituksen jäsenten henkilö- ym. tiedot on todettu tämän selvityksen sivuilla 38-42.

4.1.3 Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Yhtiön hallitus suoritti 22.3.2013 Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaisesti hallituksen jäsenten riippumattomuusarvioinnin suhteessa yhtiöön ja osakkeenomistajiin.

Seuraavien henkilöiden katsottiin arvioinnin perusteella olevan riippuvaisia sekä yhtiöstä että sen merkittävästä osakkeenomistajasta: Reijo Karhinen, Tony Vepsäläinen ja Harri Sailas. Karhinen ja Vepsäläinen ovat yhtiön emoyrityksen OP-Pohjola osk:n johtokunnan jäseniä, Karhinen OP-Pohjola osk:n toimitusjohtaja ja johtokunnan puheenjohtaja ja Vepsäläinen OP-Pohjola osk:n liiketoimintajohtaja ja johtokunnan varapuheenjohtaja. Sailas on Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen on merkittävä Pohjolan osakkeenomistaja. Ilmarisella on lisäksi merkittävä yhteistyösuhde yhtiön kanssa.

Seuraavien henkilöiden katsottiin arvioinnin perusteella olevan riippuvaisia yhtiöstä: Jukka Hulkkonen ja Marjo Partio. Hulkkonen on Salon Osuuspankin toimitusjohtaja ja Partio Kymenlaakson Osuuspankin toimitusjohtaja. Salon Osuuspankillä ja Kymenlaakson Osuuspankillä on merkittävä asiakkuus- ja yhteistyösuhde Pohjolan kanssa.

Jukka Hienosen, Mirkku Kullbergin ja Tom von Weymarnin katsottiin olevan riippumattomia sekä yhtiöstä että sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Vuonna 2013 ei tapahtunut muutoksia edellä kerrotun riippumattomuusarvioinnin edellytyksissä.

4.1.4 Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Hallitus käsittelee yhtiön ja sen konsernin toiminnan kannalta laajakantoiset ja periaatteellisesti tärkeät asiat.

Hallitus on vahvistanut kirjallisen työjärjestyksen, jossa määritellään hallituksen tehtävät ja kokouskäytäntö.

Hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa yhtiötä ja sen konsernia ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja sen kaikkien osakkeenomistajien etua.

Tehtävänsä toteuttamiseksi hallitus muun muassa

- päättää konsernistrategiasta ja vahvistaa liiketoimintastrategiat
- vahvistaa yhtiön ja sen konsernin toiminnassa noudatettavat arvot
- hyväksyy vuosittain liiketoimintasuunnitelman sekä valvoo sen toteuttamista
- päättää konsernin ja sen toimintojen keskeisestä organisaatorakenteesta ja johtamisjärjestelmästä
- käsittelee ja hyväksyy konsernitiilin päätöksen ja osavuositarkastukset
- määrittelee yhtiön osinkopolitiikan ja tekee yhtiökokoukselle ehdotuksen maksettavan osingon määrästä
- nimittää ja vapauttaa yhtiön toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen ja päättää heidän palkoistaan, eduistaan ja muista toimitus-suhteen ehdoista
- päättää konsernin johtoryhmän jäsenten nimityksistä ja heidän palkoistaan, eduistaan ja muista työ- tai toimitus-suhteen ehdoista
- vahvistaa periaatteet ja menettelytavat, joilla yhtiön ja sen konsernin johtamisesta vastaavien henkilöiden luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito varmistetaan
- päättää yhtiön ja sen konsernin henkilöstöä koskevien palkitsemisjärjestelmien peruseriaatteista
- päättää strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä yksittäisistä investoinneista sekä yritysostoista, -myynneistä tai -järjestelyistä ja konserniyhtiöiden perustamisesta
- vahvistaa vuosittain konsernin vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskipolitiikat, varainhankintasuunnitelman, pääomasuunnitelman, sijoitussuunnitelmat sekä merkittävät riskienhallintaa koskevat toimintaperiaatteet
- arvioi ja valvoo konsernin vakavaraisuuden hallinnan tarkoituksenmukaisuutta, kattavuutta ja luotettavuutta
- päättää periaatteista, joilla varmistetaan, että yhtiö ja sen konserni toimii ulkoisen sääntelyn ja sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti (compliance)
- päättää raportoinnista, jolla hallitus seuraa konsernin ja tytäryhtiöiden liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskitilannetta
- päättää periaatteista, joilla varmistetaan avoin tiedottaminen ja sisäinen viestintä
- vahvistaa sisäisen valvonnan kuvauksen ja valvoo sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyyttä yhtiössä sekä sen konsernissa
- vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet ja vuotuisen toimintasuunnitelman
- vastaa muista hallitukselle osakeyhtiölaissa tai muualla säädetyistä tehtävistä

Hallitus voi asettaa määräämiään tehtäviä varten toimikuntia tai muita pysyviä tai määräaikaista elimiä. Hallitus vahvistaa asettamiensa toimielinten päätöksentekovaltuudet ja nimittää niiden jäsenet. Hallituksen asettama pysyvä päätöksentekuelin on rahoitusjohto, joka raportoi hallituksen riskienhallintavaliokunnalle. Rahoitusjohto tekee hallituksen vahvistamien valtuutusten puitteissa asiakas-, pankki- ja maariskiä koskevia vastuuraja-, limiitti- ja vastuupäätöksiä sekä päättää luottoihin tehtävät arvonalentumiset.

Lisäksi hallitus vahvistaa Underwriting-johdon tehtäväkuvauksen ja tehdyt nimitykset. Underwriting-johdon tehtävänä on konsernin vakuutusriskien hallinta. Underwriting-johto raportoi Pohjola Vakuutuksen hallitukselle.

Hallitus laatii vuosittain toimintasuunnitelman. Tähän suunnitelmaan sisältyvät hallituksen ja sen valiokuntien kokousaikataulu, kussakin kokouksessa käsiteltävät tärkeimmät asiat sekä tarvittava koulutus hallitukselle. Toimintasuunnitelmaan sisällytetään myös vuoden aikana odotettavissa olevat, normaalista poikkeavat tapahtumat.

Hallituksen kokouksia koskevat seuraavat menettelytavat:

- Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta keskimäärin kerran kuukaudessa.
- Kokouksen valmistelusta vastaavat ensisijaisesti puheenjohtaja ja toimitusjohtaja.
- Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet sen jäsenistä.
- Hallituksen kokouksiin osallistuvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja sekä myös muu henkilö, jonka läsnäolo on käsiteltävänä olevan asian vuoksi tarpeellista.
- Hallituksen kokouksista laaditaan pöytäkirja, jonka allekirjoittavat hallituksen puheenjohtaja, pöytäkirjan tarkastajaksi valittu hallituksen jäsen ja sihteeri

4.1.5 Hallituksen ja hallituksen valiokuntien puheenjohtajien tehtävät

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on varmistaa, että hallituksen toiminta on tehokasta ja että hallitus toteuttaa kaikki sille kuuluvat tehtävät. Osana hallituksen toimintaedellytysten varmistamista hallituksen puheenjohtaja varmistaa, että hallituksen yksittäisten jäsenten kokemus ja ammattitaito antavat edellytykset tehtävien asianmukaiseen hoitoon. Hallituksen puheenjohtaja valmistelee yhdessä toimitusjohtajan kanssa hallituksen kokouksiin käsiteltäväksi tulevat asiat. Puheenjohtaja myös varmistaa, että asioiden käsittelyyn on varattu riittävästi aikaa ja että kaikilla kokouksiin osallistujilla on mahdollisuus lausua niistä mielipiteensä. Hallituksen puheenjohtaja vastaa lisäksi hallituksen toiminnan kehittämisestä ja huolehtii omistajaohjauksen toteutumisesta yhtiössä.

Hallituksen valiokuntien puheenjohtajat ohjaavat ja kehittävät valiokuntien toimintaa ja varmistavat että toiminta niissä on asianmukaista ja tehokasta.

Hallitus ja sen valiokunnat arvioivat hallitustyön kehittämiseksi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan sisäisenä itsearviointina. Itsearviointi toteutetaan siten, että hallituksen jäsenet täyttävät etukäteen itsearviointilomakkeen ja että hallituksen tai valiokunnan jäsenet keskustelevalt tämän jälkeen hallituksen tai valiokunnan toiminnasta ja työskentelytavoista sekä itsearvioinnin tuloksista hallituksen tai valiokunnan kokouksen yhteydessä.

4.1.6 Hallituksen toiminta 2013

Hallitus kokoontui vuoden aikana 15 kertaa. Hallituksen puheenjohtajana toimi Reijo Karhinen, varapuheenjohtajana Tony Vepsäläinen ja jäseninä Merja Auvinen (22.3.2013 saakka), Jukka Hienonen, Jukka Hulkkonen, Mirkku Kullberg, Marjo Partio (22.3.2013 alkaen), Harri Sailas ja Tom von Weymarn. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100 %.

Hallitus käsitteli ja hyväksyi Pohjola-konsernin johtamis- ja päätöksentekojärjestelmien päivityksen sekä palkitsemisjärjestelmään tehdyt muutokset. Hallitus hyväksyi myös liiketoimintokohtaiset strategiset hankkeet, joilla pyritään varmistamaan strategiassa asetettujen tavoitteiden toteutuminen. Hallituksen keskeisiä tehtäviä olivat myös tehokkuushankkeen ulkoistusten toteuttamisen seuranta ja arvioitujen kustannussäästöjen toteutuminen.

Finanssialan sääntely on muuttumassa merkittävästi. Osalla muutoksista on olennaisia vaikutuksia Pohjola-konserniin, sen toimintaan ja konsernia koskeviin vakavaraisuussäännöksiin. Vuonna 2013 hallitus seurasi sääntelymuutosten etenemistä ja arvioi niiden vaikutusta Pohjola-konserniin.

Vuoden 2013 aikana valmisteltiin ja hyväksyttiin konsernin johtoryhmää koskevia avainhenkilövalintoja konsernin toimitusjohtajan ja Pankkitoiminnan johtajan osalta.

Hallituksen keskeisiä toimia on kuvattu tarkemmin alla olevassa toimintakalenterissa.

Hallituksen jäsenten kokousaktiivisuus 2013

	Hallitus 15 kokousta*	Tarkastusvaliokunta 6 kokousta	Riskienhallintavaliokunta 5 kokousta	Palkitsemisvaliokunta 10 kokousta**
Reijo Karhinen	15/15			10/10
Tony Vepsäläinen	15/15		5/5	10/10
Merja Auvinen	3/3	1/1		
Jukka Hienonen	15/15			10/10
Jukka Hulkkonen	15/15		5/5	
Mirkku Kullberg	15/15	5/6		
Marjo Partio	12/12	5/6		
Harri Sailas	15/15		5/5	
Tom von Weymarn	15/15	6/6		

* Hallituksen kokouksista 3 on ollut puhelin tai sähköpostikokouksia

** Palkitsemisvaliokunnan kokouksista 1 on ollut sähköpostikokouksia

Hallituksen toimintakalenteri 2013

- Q1**
- käsitteli ja hyväksyi tilinpäätöksen ja hallituksen toimintakertomuksen sekä yhtiökokoukselle tehtävän voitonjakoesityksen
 - käsitteli yhtiökokoukselle esitettävät erillisasiat
 - sai katsauksen vuoden 2012 palkitsemisjärjestelmien toteutumisesta
 - käsitteli ja hyväksyi palkitsemisjärjestelmien yleisperiaatteet ja konsernin johtoryhmän palkitsemisen perusteet vuodelle 2013 sekä nimesi osaltaan johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmään kuuluvat henkilöt
 - käsitteli "Eturistiriitojen hallinta OP-Pohjola-ryhmässä" ja "Lähipiiriluotonannon ja -sijoitusten periaatteet" ohjeet
 - käsitteli Vahinkovakuutuksesta ja Varainhoidosta vastaavien johtajien toimenkuvien päivitykset
 - käsitteli tehokkuushankkeen ulkoistusten toteutumista
 - käsitteli yhtiökokouksen tekemät päätökset ja valitsi hallituksen valiokuntien jäsenet sekä arvioi hallituksen jäsenten riippumattomuutta
- Q2**
- käsitteli ja hyväksyi osavuosisikatsauksen Q1/2013
 - käsitteli strategisten hankkeiden valmistelua
 - käsitteli ja hyväksyi konsernin johtamisjärjestelmän ja päätöksentekojärjestelmien päivitykset, ml. hallituksen tarkastusvaliokunnan ja riskienhallintavaliokunnan työjärjestysten täsmennykset
 - käsitteli ja myönsi eron toimitusjohtaja Mikael Silvennoiselle
 - käsitteli ja hyväksyi konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemisen vuodelta 2012 ja johdon pitkän aikavälin osakepalkkiojärjestelmään 2013 kuuluvat henkilöt Pohjola-konsernissa sekä käsitteli konsernin johtoryhmän seuraajasuunnitelmat
 - käsitteli palkitsemisen yhteenvedon vuodelta 2012 ja hyväksyi henkilöstörahaston voittopalkkiosuunnitelman määrän vuodelta 2012
 - käsitteli ja hyväksyi vuoden 2013 tilintarkastussuunnitelman
 - käsitteli ja teki päätöksen laajentaa Omasairaala Oy:n toimintaa OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernille tarjottaviin työterveyspalveluihin
 - arvioi vuoden 2013 vuosisuunnitelmien ja riskipolitiikkojen toteutumista
- Q3**
- käsitteli ja hyväksyi osavuosisikatsauksen Q2/2013
 - käsitteli toimitusjohtajan valinnan tilannetta
 - käsitteli ja hyväksyi konsernin strategiset hankkeet
 - käsitteli tehokkuushankkeen toteutumista
 - kävi lähetekeskustelun vuoden 2014 vuosisuunnitteluun ja vuoden 2014 palkitsemiseen
 - arvioi konsernin luotettavan hallinnon ja sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyyttä
 - käsitteli ja hyväksyi konsernin sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeet
 - vapautti toimitusjohtaja Mikael Silvennoisen tehtävistään ja nimitti Jouko Pölösen uudeksi toimitusjohtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi.
- Q4**
- käsitteli ja hyväksyi osavuosisikatsauksen Q3/2013
 - vapautti pankkiliiketoiminnan johtaja Reima Rytölään tehtävistään ja nimitti Hannu Jaatisen uudeksi vt. pankkiliiketoiminnan johtajaksi
 - käsitteli ulkoistettuja toimintoja
 - käsitteli henkilöstötutkimuksen yhteenvetoa
 - arvioi konsernin vakavaraisuuden ja riskienhallinnan toimivuutta ja riittävyyttä
 - käsitteli ja hyväksyi riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet pääomasuunnitelman ja riskipolitiikan, varainhankintasuunnitelman ja valtuudet sekä johtamisjärjestelmän ja päätöksentekojärjestelmät
 - käsitteli vuosisuunnitelman
 - käsitteli ja hyväksyi liikearvojen ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestaukset ja tilinpäätösperiaatteet
 - käsitteli voitonjaon suunnittelun vuodelta 2013
 - käsitteli ja hyväksyi OP-Pohjola-ryhmän sisäisen valvonnan periaatteet ja sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman vuodelle 2014
 - käsitteli ja hyväksyi Pohjola-konsernin tiedonantopolitiikan
 - käsitteli ja hyväksyi vuoden 2014 palkitsemisjärjestelmän ja palkitsemisen periaatelinjaukset

Hallituksen kokouksissa on lisäksi säännönmukaisesti käsitelty toimitusjohtajan katsaukset finanssimarkkinoista, kilpailutilanteesta ja eri liiketoimintojen kehityksestä sekä valiokuntien kokouksissa käsitellyt asiat.

4.2 Hallituksen valiokunnat

Hallitus on asettanut vastuulleen kuuluvien tehtävien valmistelua varten tarkastusvaliokunnan, palkitsemisvaliokunnan ja riskienhallintavalioikunnan. Hallitus valitsee keskuudestaan valiokuntien puheenjohtajat, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet sekä vahvistaa valiokuntien työjärjestykset, joissa on määritelty niiden keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet.

Valiokunnilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa, vaan hallitus tekee päätökset valiokuntien valmistelun pohjalta. Valiokuntien tulee säännöllisesti raportoida toiminnastaan hallitukselle.

4.2.1 Tarkastusvaliokunta (audit committee)

4.2.1.1 Valinta ja kokoonpano

Hallitus valitsee keskuudestaan vuodeksi kerrallaan tarkastusvaliokuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja vähintään yhden ja enintään kaksi muuta jäsentä. Tarkastusvaliokunnan jäsenillä tulee olla riittävä laskentatoimen ja tilinpäätöskäytännön tuntemus. Valiokunnan jäsenistä vähintään yhden tulee olla riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävästä osakkeenomistajasta.

4.2.1.2 Tehtävät

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta varmistamaan, että yhtiöllä ja sen konsernilla on koko toiminnan kattava riittävä ja toimiva sisäinen valvontajärjestelmä sekä huolehtimaan siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Valiokunnan tehtävänä on myös seurata, että yhtiön toiminta ja sisäinen valvonta on järjestetty lakien, määräysten sekä hyvän johtamis- ja hallintojärjestelmän edellyttämällä tavalla sekä valvoa sisäisen tarkastuksen toimintaa.

Tehtävänsä toteuttamiseksi valiokunta muun muassa

- 1 valvoo taloudellista raportointia
 - käsittelemällä yhtiön tilinpäätös- ja osavuosisikatsausluonnokset ja yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annettavan vuotuisen selvityksen sekä yhtiön ja sen konsernin tilinpäätösperiaatteet
 - arvioimalla merkittävät tai poikkeukselliset liiketapahtumat ja niitä koskevat johdon arviot
 - seuraamalla tilinpäätösraportointiprosessia, valvomalla taloudellista raportointiprosessia ja arvioimalla taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta ja säännösten mukaisuutta
- 2 valvoo lakien, määräysten ja muiden säännösten noudattamista

- kuulemalla säännöllisesti säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaavaa henkilöä (chief compliance officer)
 - arvioimalla miten lakeja ja määräyksiä sekä viranomaisohjeita noudatetaan
 - arvioimalla sisäisten ohjeiden noudattamista
 - seuraamalla yhtiön ja sen konsernin toimintaaan liittyvän sääntelyn kehittymistä
- 3 arvioi sisäisen valvonnan riittävyyttä ja toimivuutta
 - seuraamalla ja valvomalla sisäisen valvonnan toimintaperiaatteiden noudattamista
 - 4 Arvioi pankin ja sen konsernin taloudellista tilannetta ja sen kehitystä
 - 5 valvoo sisäisen tarkastuksen toimintaa
 - kuulemalla säännöllisesti sisäisestä tarkastuksesta vastaavaa henkilöä
 - arvioimalla sisäisen tarkastuksen toimintaa ja käsittelemällä sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman
 - perehtymällä riittävässä laajuudessa sisäisen tarkastuksen tarkastuskertomuksiin
 - 6 käsittelee viranomaisvalvontaan liittyvät asiat
 - perehtymällä yhtiön toimintaa valvovien viranomaisten tarkastuskertomuksiin ja muihin raportteihin ja arvioimalla valvonnan edellyttämiä toimia
 - 7 käsittelee ja arvioi tilintarkastukseen ja tilintarkastajiin liittyvät asiat
 - kuulemalla säännöllisesti tilintarkastajia
 - käsittelemällä ja arvioimalla tilintarkastussuunnitelman ja tilintarkastuskertomukset
 - seuraamalla ja arvioimalla lakisääteistä tilintarkastusta ja erityisesti tilintarkastajien oheispalvelujen tarjoamista yhtiölle
 - osallistumalla tilintarkastajan valintaprosessiin
 - 8 pitää yhteyttä yhtiön emoyhteisön hallintoneuvoston tarkastusvaliokuntaan.

Tarkastusvaliokunnan kokouksia koskevat seuraavat menettelytavat:

- Tarkastusvaliokunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään neljä kertaa vuodessa.
- Kokouksen valmistelusta vastaavat ensisijaisesti puheenjohtaja ja talous- ja rahoitusjohtaja.
- Valiokunta on toimivaltainen, kun saapuvilla on valiokunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään yksi valiokunnan jäsen.
- Valiokunnan kokouksiin osallistuvat valiokuntien jäsenten ja sihteerin lisäksi yhtiön toimitusjohtaja, yhtiön taloudesta ja riskienhallinnasta vastaavat konsernin johtoryhmän jäsenet, OP-Pohjola-ryhmän taloudesta vastaava johtokunnan jäsen, yhtiön tilintarkastaja, sisäisen tarkastuksen johtaja ja säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava henkilö.
- Valiokunnan kokouksista laaditaan pöytäkirja, joka käsitellään yhtiön hallituksen kokouksessa.

4.2.1.3 Tarkastusvaliokunnan toiminta 2013

Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden aikana 6 kertaa. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Tom von Weymarn ja jäsenenä Merja Auvinen (22.3.2013 saakka), Mirkku Kullberg ja Marjo Partio (22.3.2013 alkaen). Tarkastusvaliokunnan kokouksiin osallistui valiokunnan jäsenten lisäksi toimitusjohtaja, talous- ja

rahoitusjohtaja, riskienhallintojohtaja, OP-Pohjola-ryhmän taloudesta vastaava johtokunnan jäsen sekä sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajien edustajat ja säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava henkilö. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 92 %.

Tarkastusvaliokunnan keskeisiä tehtäviä vuoden 2013 aikana olivat tilinpäätöksen ja osavuositarkastusten sisällön varmistaminen siten, että niissä annetaan oikeat ja riittävät tiedot konsernin tuloksesta ja taloudellisesta tilanteesta. Lisäksi tarkastusvaliokunta seurasi tehokkuushankkeen ulkoistusten etenemistä ja kustannussäästöjen toteutumista.

Sisäiseen valvontaan ja säännösten noudattamiseen liittyvät asiat korostuivat jokaisessa kokouksessa sisäisen tarkastuksen, tilintarkastajien ja valvontaviranomaisten sekä compliance-verkoston raportteja läpi käymällä.

Keskeisimpiä tarkastusvaliokunnan työn painopisteitä tulevat olemaan luotettava hallinto ja sisäinen valvonta, sääntelymuutokset ja niiden vaikutus konsernin toimintaan sekä riskit ja niiden vaikutus talouden lukuihin.

Tarkastusvaliokunnan keskeisiä toimia on kuvattu tarkemmin alla olevassa toimintakalenterissa.

Tarkastusvaliokunnan toimintakalenteri 2013

- Q1**
- käsitteli tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja selvityksen konsernin hallinto ja ohjausjärjestelmästä
 - käsitteli Finanssivalvonnan riskiarvion vuodelta 2012
 - käsitteli compliance-toiminnan vuoden 2012 vuosiraportin
 - käsitteli keskusyhteisökonsernin sisäiset veloitukset vuodelta 2012 ja OP-Pohjola osk:n ohjausmaksut vuodelle 2013
 - käsitteli sisäisen valvonnan, compliancen sekä ulkoisen tarkastuksen ja valvontaviranomaisten tarkastukset
 - käsitteli konsernin tiedonantopolitiikkaa
 - käsitteli palkitsemisvaliokunnan työjärjestyksen täsmennystä
- Q2**
- käsitteli osavuositarkastuksen Q1/2013
 - käsitteli konsernin johtamisjärjestelmän ja päätöksentekojärjestelmien päivitykset, ml. hallituksen tarkastusvaliokunnan ja riskienhallintavaliokunnan työjärjestyksen täsmennykset
 - käsitteli ja hyväksyi ajantasaisen selvityksen konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
 - käsitteli OP-Palvelut Oy:n palveluhinnaston vuodelle 2013
 - käsitteli sisäisen valvonnan, compliancen sekä ulkoisen tarkastuksen ja valvontaviranomaisten tarkastukset
 - käsitteli vuoden 2013 tilintarkastussuunnitelman
 - käsitteli sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman vuodelle 2013
 - käsitteli Pohjolan vakuutustoiminnan kollektiivisen korvausvastuun ulkoisen riippumattoman arvioinnin
- Q3**
- käsitteli osavuositarkastuksen Q2/2013
 - käsitteli tarkastuksen tehokkuushankkeen ulkoistuksiin
 - arvioi konsernin luotettavan hallinnon ja sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyttä
 - käsitteli sisäisen valvonnan, compliancen sekä ulkoisen tarkastuksen ja valvontaviranomaisten tarkastukset
- Q4**
- käsitteli osavuositarkastuksen Q3/2013
 - käsitteli sisäisen valvonnan, compliancen sekä ulkoisen tarkastuksen ja valvontaviranomaisten tarkastukset
 - käsitteli euribor -noteerauksiin liittyvät toimintaohjeet ja tulevat vaateet
 - käsitteli tarkastuksen ulkoistettuihin toimintoihin ja tehokkuushankkeen ulkoistuksiin
 - käsitteli tarkastuksen sisäpiirikaupankäynnin valvontaan
 - käsitteli liikearvojen ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestauksen sekä tilinpäätösperiaatteet
 - käsitteli johtamisjärjestelmän ja päätöksentekojärjestelmien päivitykset
 - käsitteli OP-Pohjola-ryhmän sisäisen valvonnan periaatteet ja sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman vuodelle
 - käsitteli Pohjola-konsernin tiedonantopolitiikan
 - arvioi tilintarkastuksen ja tilintarkastajien neuvontapalveluiden laatua
 - arvioi sisäisen tarkastuksen laatua

4.2.2 Palkitsemisvaliokunta

4.2.2.1 Valinta ja kokoonpano

Palkitsemisvaliokuntaan valitaan vuosittain yhtiön varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä hallituksen kokouksessa kolme jäsentä siten, että valiokunnan puheenjohtajana toimii hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana hallituksen varapuheenjohtaja. Lisäksi valiokuntaan valitaan yksi jäsen hallituksen riippumattomista jäsenistä.

4.2.2.2 Tehtävät

Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on

- valmistella yhtiön hallitukselle esitykset toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja konsernin johtoryhmän muiden jäsenten nimityksistä sekä heidän palkoistaan, palkkioistaan ja työsuhteidensa muista ehdoista
- arvioida edellä mainittujen henkilöiden luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito
- valmistella johdon seuraajasuunnitelmat
- valmistella konsernin palkitsemisen yleiset periaatteet ja ohjata konsernin henkilöstön palkitsemisjärjestelmien kehittämistä niiden mukaisesti
- valmistella yhtiön hallitukselle ehdotukset johdon palkitsemisjärjestelmistä
- arvioida säännöllisesti konsernin palkitsemisjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että palkitseminen kaikkien henkilöstöryhmien osalta on linjassa konsernin arvojen, strategian, tavoitteiden, riskipolitiikkojen ja valvontajärjestelmien kanssa, ja että palkitseminen on linjassa sääntelyn asettamien linjausten kanssa
- valvoa henkilöstöhallintoon liittyvän sääntelyn noudattamista Pohjola-konsernissa.

OP-Pohjola osk:n hallintoneuvoston valiokuntana toimiva OP-Pohjola-ryhmän palkitsemisvaliokunta ohjaa palkitsemista OP-Pohjola-ryhmässä ja OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernissa. Pohjolan hallituksen palkitsemisvaliokunnan tulee noudattaa toiminnassaan edellä mainitun ohjauksen mukaisia linjauksia.

Palkitsemisvaliokunnan kokouksia koskevat seuraavat menettelytavat:

- Palkitsemisvaliokunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kaksi kertaa vuodessa.
- Kokouksen valmistelusta vastaavat ensisijaisesti puheenjohtaja ja henkilöstöjohtaja.
- Valiokunta on toimivaltainen, kun saapuvilla on valiokunnan puheenjohtaja ja vähintään yksi valiokunnan jäsen.
- Valiokunnan kokouksiin osallistuu sen jäsenten ja sihteerin lisäksi myös OP-Pohjola-ryhmän henkilöstöjohtaja, sekä soveltuvin osin myös yhtiön toimitusjohtaja ja yhtiön henkilöstöjohtaja.
- Valiokunnan kokouksista laaditaan pöytäkirja, joka käsitellään yhtiön hallituksen kokouksessa.

4.2.2.3 Palkitsemisvaliokunnan toiminta 2013

Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden aikana 10 kertaa. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Reijo Karhinen ja jäseninä Jukka Hienonen ja Tony Vepsäläinen. Valiokunnan kokouksiin osallistui valiokunnan jäsenten lisäksi Pohjola-konsernin toimitusjohtaja ja henkilöstöjohtaja ja OP-Pohjola-ryhmän henkilöstöjohtaja. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100 %.

Palkitsemisvaliokunnan toiminnassa korostui Pohjola-konsernin palkitsemisen ja sen dokumentoinnin harmonisointi OP-Pohjola-ryhmässä ja keskusyhteisökonsernissa huomioiden EU-tasoisien palkitsemiseen liittyvän sääntelyn kehittyminen ja sen muutokset. Palkitsemisvaliokunnan keskeisenä tavoitteena oli varmistaa, että palkitsemisjärjestelmät vastaavat yrityksen pitkän aikavälin etua, ja että ne ovat sopusoinnissa hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa sekä edistävät sitä.

Vuoden 2013 aikana valmisteltiin konsernin johtoryhmää koskevia avainhenkilövalintoja konsernin toimitusjohtajan ja Pankkitoiminnan johtajan osalta.

Palkitsemisvaliokunnan toimia on kuvattu alla olevassa toimintakalenterissa.

Palkitsemisvaliokunnan toimintakalenteri 2013

- Q1**
- käsitteli palkitsemisvaliokunnan työjärjestyksen
 - käsitteli tilannekatsauksen palkitsemista koskevasta sääntelystä ja viranomaisraportoinnista
 - käsitteli yhteenvedon vuoden 2012 takuupalkkioista ja riskiasemaan vaikuttavan henkilöstön erokorvauksista
 - arvioi palkitsemisvaliokunnan toimintaa ja sen kehittämistä
 - käsitteli konsernin johtoryhmän vahvistettavat toimenkuvat
 - käsitteli johdon pitkän aikavälin järjestelmän piiriin kuuluvat henkilöt vuodelle 2013
 - käsitteli vuoden 2012 palkitsemisen ennusteet
 - käsitteli vuoden 2013 palkitsemisen periaatteet, palkkiomaksimit ja niiden piiriin esitettävät
 - käsitteli konsernin johtoryhmän palkitsemisen perusteet vuodelle 2013
 - käsitteli esitykset ylivertaisesta palkitsemista vuodelta 2012
- Q2**
- käsitteli toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän jäsenten lyhyen aikavälin palkitsemisen vuodelta 2012
 - käsitteli tilannekatsauksen palkitsemista koskevasta sääntelystä ja viranomaisraportoinnista
 - käsitteli lyhyen aikavälin palkitsemisen ennusteen 2013
 - käsitteli yhteenvedon lyhyen aikavälin palkitsemisesta vuodelta 2012
 - käsitteli henkilöstörahaston voittopalkkiosiiiron määrän vuodelta 2012
 - käsitteli toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenen vuoden 2011 tulospalkkioiden lykkäyserien maksut
 - käsitteli johtoryhmän jäsenten fit & proper -arviot
 - käsitteli toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten seuraajasuunnitelman
- Q3**
- käsitteli tilannekatsauksen palkitsemista koskevasta sääntelystä
 - arvioi palkitsemisjärjestelmien toimivuuden ja kehittämisen
 - käsitteli Pohjola-konsernin toimitusjohtajan muuttuvan palkitsemisen maksamisen
 - käsitteli Pohjola-konsernin toimitusjohtajan valinta-asiaa
- Q4**
- käsitteli Pankkitoiminnan johtajan valinta-asiaa
 - käsitteli tilannekatsauksen palkitsemista koskevasta sääntelystä
 - käsitteli riskienhallinnan lausunnon palkitsemisesta
 - käsitteli vuoden 2014 palkitsemisjärjestelmät, pl. johtoryhmä
 - käsitteli avainhenkilöresurssoinnin ja seuraajasuunnitelmat koskien liiketoimintojen johtoryhmiä ja konsernin johtoryhmää
 - käsitteli katsauksen vuoden 2013 henkilöstötutkimukseen

4.2.3 Riskienhallintavaliokunta

4.2.3.1 Valinta ja kokoonpano

Hallitus valitsee keskuudestaan vuodeksi kerrallaan riskienhallintavaliokuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja vähintään yhden ja enintään kaksi muuta jäsentä. Valiokunnan jäsenillä tulee olla riittävä yhtiön ja sen konsernin liiketoiminnan sekä vakavaraisuuden hallinnan ja riskienhallinnan tuntemus.

4.2.3.2 Tehtävät

Riskienhallintavaliokunnan tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta varmistumaan siitä, että yhtiöllä ja sen konsernilla on sen koko toiminnan kattavat riittävät vakavaraisuuden- ja riskienhallintajärjestelmät. Valiokunnan tehtävänä on myös valvoa, että yhtiö ja sen konserni eivät toiminnassaan ota niin suuria riskejä, että niistä voisi aiheutua olennaista vaaraa yhtiön ja sen konsernin vakavaraisuudelle, maksuvalmiudelle tai kannattavuudelle ja että yhtiön ja sen konsernin riskinkantokyky on riittävä turvaamaan toiminnan jatkuvuuden.

Tehtävänsä toteuttamiseksi valiokunta

- 1 käsittelee yhtiön ja sen konsernin riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskipolitiikat ja muut riskienhallintaa koskevat yleisohjeet
- 2 valvoo yhtiön ja sen konsernin riskienhallintajärjestelmien kattavuutta ja toimivuutta
 - seuraamalla yhtiön hallituksen asettamien toimikuntien toimintaa
 - arvioimalla vuosittain yhtiön ja sen konsernin riskienhallinnan laatua, kattavuutta, toimivuutta ja tehokkuutta
- 3 valvoo yhtiön ja sen konsernin pääomien määrää ja laatua, tuloksen kehittymistä, riskiasemaa sekä riskipolitiikkojen, limiittien ja muun ohjeistuksen noudattamista
- 4 valvoo, että yhtiön riskienhallinta on lakien ja viranomais määräysten ja ohjeiden mukaista
 - käsittelemällä ja arvioimalla valvojien riskiarviot

- käsittelemällä ja arvioimalla mahdollisia riskienhallinnan toimivuuteen liittyviä havaintoja ja niiden edellyttämiä toimia
- seuraamalla yhtiön toimintaan liittyvän sääntelyn kehittymistä riskienhallinnan osalta.

5 Arvioi riskeihin liittyvää raportointia

Riskienhallintavaliokunnan kokouksia koskevat seuraavat menettelytavat:

- Riskienhallintavaliokunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään viisi kertaa vuodessa.
- Kokouksen valmistelusta vastaavat ensisijaisesti puheenjohtaja ja riskienhallintajohtaja.
- Valiokunta on toimivaltainen, kun saapuvilla on valiokunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään yksi valiokunnan jäsen.
- Valiokunnan kokouksiin osallistuvat valiokunnan jäsenten ja sihteerin lisäksi yhtiön toimitusjohtaja, yhtiön taloudesta ja riskienhallinnasta vastaavat konsernin johtoryhmän jäsenet, OP-Pohjola-ryhmän riskienhallinnasta vastaava johtokunnan jäsen sekä tarpeen mukaan rahoitusjohtajan puheenjohtaja.
- Valiokunnan kokouksista laaditaan pöytäkirja, joka käsitellään yhtiön hallituksen kokouksessa.

4.2.3.3 Riskienhallintavaliokunnan toiminta 2013

Riskienhallintavaliokunta kokoontui vuoden aikana 5 kertaa. Valiokunnan puheenjohtajana toimi Tony Vepsäläinen ja jäseninä Jukka Hulkkonen ja Harri Sailas. Valiokunnan kokouksiin osallistui valiokunnan jäsenten lisäksi toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja ja riskienhallintajohtaja sekä OP-Pohjola-ryhmän riskienhallinnasta vastaava johtokunnan jäsen. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100 %.

Riskienhallintavaliokunta kiinnitti vuoden 2013 aikana erityistä huomiota toimintaympäristön näkymiin, Suomen ja Euroopan talouskehitykseen sekä vallitsevaan matalaan korkotasoon. Lisäksi riskienhallintavaliokunnan työskentelyssä korostui muuttuvaan vakavaraisuus- ja likviditeettisääntelyyn valmistautuminen.

Riskienhallintavaliokunnan keskeisiä toimia on kuvattu tarkemmin alla olevassa toimintakalenterissa.

Riskienhallintavaliokunnan toimintakalenteri 2013

- Q1**
- käsitteli Finanssivalvonnan riskiarvion vuodelta 2013
 - käsitteli konsernin riskianalyysin ja katsauksen erityisseurattavien asiakkaiden tilanteeseen 31.12.2012
 - käsitteli katsauksen varainhankintaan ja likviditeettitilanteeseen
 - käsitteli ja arvioi vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskiaseman ja vakavaraisuuden vuodelta 2012
 - käsitteli ja arvioi katsauksen strategisiin ja liiketoimintariskeihin
 - käsitteli vakavaraisuuskatsauksen
 - käsitteli katsauksen libor- ja euribor -viitekorkoihin
- Q2**
- käsitteli konsernin riskianalyysin ja katsauksen erityisseurattavien asiakkaiden tilanteeseen 31.3.2013
 - käsitteli katsauksen varainhankintaan ja likviditeettitilanteeseen
 - käsitteli vakavaraisuuskatsauksen
 - käsitteli ja arvioi konsernin vuoden 2013 riskipolitiikkojen seurantaraportin
 - käsitteli ja arvioi konsernin vakuutusturvaa vuonna 2013
- Q3**
- käsitteli konsernin riskianalyysin ja katsauksen erityisseurattavien asiakkaiden tilanteeseen 30.6.2013
 - käsitteli luottoriskinäkymiä valituilla toimialoilla
 - käsitteli UW-johdon toimintaa
 - käsitteli vakavaraisuuskatsauksen
 - käsitteli katsauksen varainhankintaan ja likviditeettitilanteeseen
 - käsitteli katsauksen operatiivisiin riskeihin
 - kävi lähetekeskustelun vuoden 2014 riskipolitiikoista
 - käsitteli konsernin sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeet
 - käsitteli sisäisen valvonnan, compliancen sekä ulkoisen tarkastuksen ja valvontaviranomaisten tarkastukset
- Q4**
- käsitteli konsernin riskianalyysin ja katsauksen erityisseurattavien asiakkaiden tilanteeseen 30.9.2013
 - käsitteli katsauksen varainhankintaan ja likviditeettitilanteeseen
 - käsitteli vakavaraisuuskatsauksen
 - käsitteli ja arvioi katsauksen strategisiin ja liiketoimintariskeihin
 - arvioi konsernin vakavaraisuuden ja riskienhallinnan toimivuutta ja riittävyyttä
 - käsitteli katsauksen konsernin jatkuvuussuunnitteluun
 - käsitteli konsernin riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet ja pääomasuunnitelman, konsernin riskipolitiikan ja varainhankintasuunnitelman ja -valtuudet

5 Toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmä

5.1 Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja huolehtii siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluvat konsernin liiketoiminnan johtaminen ja valvonta sekä vastuu yhtiön ja konsernin toimintojen kehittämisestä ja koordinoinnista. Hallituksen vahvistaman toimenkuvauksen mukaan toimitusjohtajan pääasialliset vastuualueet ovat:

- konsernin tulos
- konsernin toiminnan johtaminen ja organisaation kehittäminen
- konsernin strateginen kehittäminen
- konsernin koordinointi
- tytär- ja osakkuusyhtiösjoitusten valvonta
- yhteistyö OP-Pohjola osk:n ja OP-Pohjola-ryhmän muiden yksiköiden kanssa
- edunvalvonta finanssialan yhteistyöelimissä ja
- yhteydenpito asiakkaisiin, osakkeenomistajiin, viranomaisiin, elinkeinoelämään, toisiin kotimaisiin ja kansainvälisiin pankki- ja vakuutusjärjestöihin sekä muihin sidosryhmiin.

Toimitusjohtaja toimii Pohjola-konsernin johtoryhmän puheenjohtajana.

Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää hänen toimisuhteensa ehdoista. Toimitusjohtajan toimisuhteen ehdot määritellään kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa, jonka hallitus on hyväksynyt. Hallitus arvioi vuosittain toimitusjohtajan toimintaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimii kauppatieteiden maisteri, eMBA Jouko Pölönen. Hän aloitti tehtävässään yhtiön toimitusjohtajana 15.11.2013. Jouko Pölönen seuraa tehtävässään Mikael Silvennoista, joka toimi yhtiön toimitusjohtajana vuodesta 1997 lähtien.

Toimitusjohtajaa koskevat henkilö- ym. tiedot on esitetty tämän selvityksen sivulla 42. Toimitusjohtajan palkitsemista koskevat tiedot on esitetty jäljempänä sivuilla 33-35.

5.2 Konsernin johtoryhmä

Toimitusjohtajaa avustaa yhtiön operatiivisessa johtamisessa konsernin johtoryhmä, joka on hallituksen asettama neuvoa-antava elin. Hallitus vahvistaa johtoryhmän kokoonpanon. Konsernin johtoryhmällä ei ole lakiin tai yhtiöjärjestykseen perustuvaa toimivaltaa tai itsenäisiä päätöksentekooikeuksia. Päätökset johtoryhmässä käsiteltävistä asioista tekee

toimitusjohtaja tai se johtoryhmän jäsen, jonka vastuulla käsiteltävä asia on tai nämä kaksi yhdessä, ellei asia kuulu yhtiön hallituksen tai muun konserniin kuuluvan yhtiön hallituksen päätettäväksi.

Konsernin johtoryhmän tehtävänä on toimia yhtiön toimitusjohtajan tukena yhtiöön ja sen konserniin liittyvien strategisten kysymysten valmistelussa, konsernin toiminnan koordinoinnissa, merkittävien tai luonteeltaan periaatteellisten operatiivisten asioiden valmistelussa ja toimeenpanossa sekä sisäisen valvonnan ja riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toimivuuden samoin kuin sisäisen yhteistoiminnan ja tiedon varmistamisessa. Johtoryhmä yhteistoimintaelimenä huolehtii yhtiön ja sen konsernin kokonaisohjauksesta siten, että koko konsernille asetetut tulos-, riskinkantokyky- ja muut tavoitteet saavutetaan yhtenäisiä strategioita ja toimintaperiaatteita noudattaen.

Tehtävänsä toteuttamiseksi johtoryhmän tehtävänä on käsitellä yhtiön ja sen konsernin strategia ja liiketoimintasuunnitelma, hallitukselle esitettävät merkittävät asiat, tase- ja riskienhallinnan linjakysymykset, suuret hankinnat ja projektit, yhtiön ja sen konsernin organisaation sekä hallinnon päälinjat ja henkilöstöhallinnon linjakysymykset. Johtoryhmän tehtävänä on lisäksi toimia eri toimintojen ja liiketoiminta-alueiden johdon välisenä informaatio- ja koordinaatioelimenä.

Konsernin johtoryhmän kokouksia koskevat seuraavat menettelytavat:

- Konsernin johtoryhmään kuuluvat yhtiön toimitusjohtaja ja yhtiön ja sen konsernin liiketoiminnoista vastaavat johtajat sekä konsernin talous- ja rahoitusjohtaja, henkilöstöjohtaja ja riskienhallintajohtaja
- Johtoryhmä kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kaksi kertaa kuukaudessa
- Kokouksen valmistelusta vastaavat ensisijaisesti puheenjohtaja ja sihteeri
- Johtoryhmän kokouksiin voi osallistua tarpeen mukaan myös johtoryhmän ulkopuolisia henkilöitä pysyvinä tai tilapäisinä asiantuntijoina ja asioiden esittelijöinä.
- Johtoryhmän kokouksista laaditaan pöytäkirja, joka toimitetaan tiedoksi yhtiön hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Konsernin johtoryhmän puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Jouko Pölönen 15.11.2013 alkaen ja Mikael Silvennoinen 15.11.2013 saakka. Hannu Jaatinen nimitettiin konsernin johtoryhmän jäseneksi ja vt. Pankkiliiketoiminnan johtajaksi 28.10.2013 lähtien Reima Rytsölän ilmoitettua erostaan Pohjola Pankki Oyj:n palveluksesta 10.10.2013.

Konsernin johtoryhmän kokoonpano ja konsernin johtoryhmän jäseniä koskevat henkilö-, vastuualue- ym. tiedot on esitetty tämän selvityksen sivuilla 42-45. Konsernin johtoryhmän jäsenten palkitsemista koskevat tiedot ovat jäljempänä sivuilla 33-35.

5.2.1 Konsernin johtoryhmän toiminta 2013

Konsernin johtoryhmä kokoontui vuoden aikana 25 kertaa. Johtoryhmä piti varsinaisten kokousten lisäksi viisi suunnittelupäivää, jotka keskittyivät pitkälti konsernin strategiatyöhön sekä konsernin johtamisjärjestelmän ja päätöksentekojärjestelmien päivityksiin.

Pohjola-konsernin johtoryhmä jatkoi hallituksen lokakuussa 2012 vahvistaman strategian implementointia vuoden 2013 aikana. Johtoryhmässä käsiteltiin strategiakauden teemoja toteuttavia strategisia hankkeita ja niiden vaatimia kehittämisinvestointeja. Johtoryhmässä käsiteltiin laajasti tehostamisohjelmaan liittyviä ulkoistuksia ja niihin liittyviä riskejä sekä tehostamisohjelmalla tavoiteltavien kustannushyötyjen toteutumista. Konsernin johtoryhmä myös seurasi ja valvoi strategiassa ja vuosisuunnitelmissa asetettujen

tavoitteiden sekä strategisten hankkeiden toteutumista ja teki tarvittavia toimenpiteitä tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi.

Johtoryhmä käsitteli kokouksissaan konsernin vuosisuunnitelman, riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet ja riskipolitiikat, sekä seurasi säännöllisesti konsernin ja sen liiketoimintojen tulosta, vakavaraisuutta sekä riskiasemaa. Johtoryhmä seurasi myös asiakkuussegmenttien tuloskehitystä sekä keskeisten toimenpiteiden toteutumista. Kokouksissa käsiteltiin lisäksi markkinoihin, kilpailuympäristöön ja sääntelyyn liittyviä keskeisiä asioita ja arvioitiin niissä tapahtuvien muutosten vaikutusta konsernin toimintaan.

Johtoryhmä käsitteli kaikki vuoden 2013 aikana tehdyt tarkastuskertomukset ja muut sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan liittyvät keskeiset asiat. Johtoryhmä kävi vuoden aikana säännöllisesti läpi suuret hankinnat ja projektit. Osaamisen kehittämiseen ja palkitsemiseen liittyviä asioita käsiteltiin ja arvioitiin laajasti ja säännöllisesti.

5.3 *Pohjolan tytäryhtiöiden hallitukset*

Tytäryhtiöiden hallitukset varmistavat, että kaikkia Pohjola-konserniin kuuluvia yhtiöitä johdetaan voimassa olevien lakien, säännösten ja Pohjolan periaatteiden mukaisesti. Merkittävimpien tytäryhtiöiden hallitusten puheenjohtajana toimii Pohjola Pankki Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja.

Merkittävien tytäryhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat 31.12.2013

	Hallitus	Toimitusjohtaja
A-Vakuutus Oy	Vepsäläinen Tony (pj) Aho Vesa (15.12.2013 saakka) Jormalainen Sami Luhtala Harri (15.12.2013 lähtien) Silvennoinen Mikael (15.12.2013 saakka)	Pölönen Jouko
Omasairaala Oy	Pölönen Jouko (pj) Geber-Teir Carina Impiö Jukka Silvennoinen Mikael (15.12.2013 saakka)	Aho Harri
Pohjola Terveys Oy	Pölönen Jouko (pj) Geber-Teir Carina Impiö Jukka Silvennoinen Mikael (15.12.2013 saakka)	Aho Harri
Pohjola Vakuutus Oy	Vepsäläinen Tony (pj) Aho Vesa (15.12.2013 saakka) Jormalainen Sami Luhtala Harri (15.12.2013 lähtien) Silvennoinen Mikael (15.12.2013 saakka)	Pölönen Jouko
Seesam Insurance AS (Hallintoneuvosto)	Pölönen Jouko (pj) Aho Vesa Alanne Jorma Rytsölä Reima (15.11.2013 saakka) Silvennoinen Mikael (15.11.2013 saakka)	Abner Toomas
Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen	Vepsäläinen Tony (pj) Aho Vesa (15.12.2013 saakka) Jormalainen Sami Luhtala Harri (15.12.2013 lähtien) Silvennoinen Mikael (15.12.2013 saakka)	Pölönen Jouko

	Hallitus	Toimitusjohtaja
Pohjola Asset Management Execution Services Oy	Alameri Karri (pj) Kinnala Rami Leskinen Timo	Puhakka Simo
Pohjola Kiinteistösijoitus	Alameri Karri (pj) Kinnala Rami Vuorinen Pasi	Mäkiäho Markku
Pohjola Varainhoito Oy	Vepsäläinen Tony (pj) Aho Vesa Pölönen Jouko (15.11.2013 lähtien) Ryynänen Erkki Silvennoinen Mikael (15.11.2013 saakka)	Alameri Karri

6 Johtamisjärjestelmä

6.1 Arvot ja eettisen ohjeistuksen rooli

Pohjola-konsernille on määritelty toimintaa ohjaavat arvot, jotka omalta osaltaan toimivat myös eettisenä ohjeistuksena. Konsernin arvot ovat ihmisläheisyys, vastuullisuus ja yhdessä menestyminen. Pohjola-konserni soveltaa toiminnassaan OP-Pohjola-ryhmän hyvän liiketavan periaatteita. Hyvän liiketavan periaatteet antavat eettisen perustan, jonka mukaisesti kaikkien OP-Pohjola-ryhmässä työskentelevien ja hallinnossa vaikuttavien tulee toimia. Eettistä toimintaa ohjaavat lisäksi eturistiriitatilanteiden hallintaa tukevat periaatteet ja ohjeet, joiden ajantasaisuus varmistetaan vuosittain. Sanotut periaatteet sisältävät lähempiä määräyksiä ja ohjeita muun muassa eturistiriitatilanteiden tunnistamisesta ja hallinnasta, hyvän tavan noudattamisesta, liiketoimintaan liittyvien vastikkeettomien suoritusten vastaanottamisesta, johdon ja henkilökunnan sidonnaisuuksista ja sivutoimista, omista ja lähipiiriin liiketoimista ja päätöksistä sekä toimenpiteistä eturistiriitatilanteesta.

Pohjolan arvot on esitetty lähemmin Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Konserni > Strategia ja arvot > Arvot.

6.2 Pohjola osana keskusyhteisökonsernia

OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin muodostavat konsernin emoyhteisönä toimiva, ja yhteenliittymän jäsenpankkien omistama OP-Pohjola osk sekä yhteisöt, joista emoyhteisö tai sen tytäryhteisö omistaa joko enemmistön tai kokonaan. Pohjola Pankki Oyj

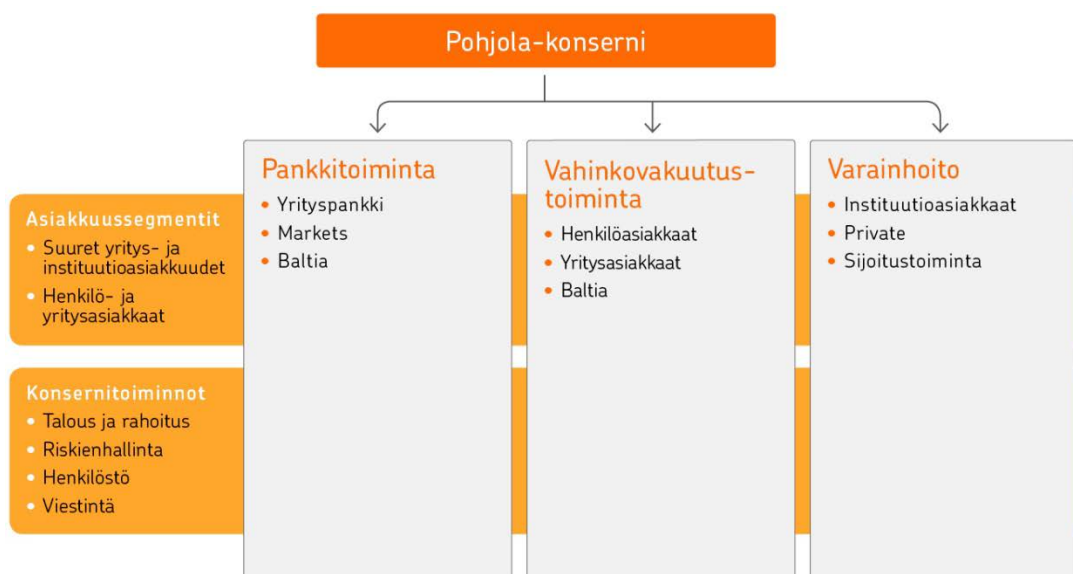
tytäryhtiöineen (Pohjola) kuuluu keskusyhteisökonserniin. Keskusyhteisökonserniin kuuluvat luottolaitokset ovat laissa talletuspankkien yhteenliittymästä tarkemmin kuvattuja yhteenliittymän jäsenluottolaitoksia.

OP-Pohjola osk:n omistajat ovat OP-Pohjola-ryhmään kuuluvat osuuspankit. Omistajia edustaa keskusyhteisön hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston yleistehtävänä on valvoa keskusyhteisökonsernin ylimmän operatiivisen päätöksentekuelimen johtokunnan ja toimitusjohtajan hoitamaa keskusyhteisön hallintoa ja sitä, että keskusyhteisön ja sen konsernin toimintaa hoidetaan asiantuntevasti ja huolellisesti osuuskuntalain sekä keskusyhteisön ja OP-Pohjola-ryhmän edun mukaisesti. Se valvoo myös, että hallintoneuvoston vahvistamia ryhmätasoisia linjauksia ja periaatteita noudatetaan myös keskusyhteisökonsernissa. Hallintoneuvoston erityistehtävänä on vahvistaa yhteenliittymäläissa tarkoitetut yleiset toimintaperiaatteet. Sen tehtäviin kuuluu myös päättää keskeisestä ryhmätason ohjeistuksesta.

6.3 Pohjola-konsernin organisaatorakenne

Konsernin organisaatio perustuu kolmeen liiketoimintasegmenttiin ja näihin kuuluviin liiketoimintalualueisiin, kahteen asiakkuussegmenttiin sekä konsernitoimintoihin. Liiketoimintasegmentit ovat Pankkitoiminta, Vahinkovakuutustoiminta ja Varainhoito.

Pohjola-konsernin liiketoimintarakenne 31.12.2013

Liiketoiminnoilla on oma konsernitasosta johdettu visionsa, strategiansa, menestysmittaristonsa ja toimintamallinsa. Liiketoimintojen ja liiketoiminta-alueiden tavoitteiden ja strategioiden tulee tukea konsernin vision ja strategian toteutumista.

Konsernin asiakkuussegmentit ovat suuret yritys- ja instituutioasiakkaat sekä henkilö- ja yritysasiakkaat. Asiakkuussegmentit vastaavat asiakkuuksien johtamisesta ja kehittämisestä.

Konsernitoiminnot vastaavat konsernin taloudesta ja rahoituksesta, riskienhallinnasta ja henkilöstötoiminnosta. Konsernin ja sen liiketoimintojen sekä asiakkuussegmenttien tarvitsema sellainen ohjaus, kehittäminen, tuki ja palvelut, jotka ovat osaamis-, tehokkuus- tai riskienhallintasyistä keskitetty, on organisoitu OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernitasolla.

Konsernin tärkeimmät prosessit on kuvattu prosessikarttaan, jonka omistaja on konsernin johtoryhmä. Prosessikartassa määritellään liiketoimintaprosessit, myynti- ja asiakkuusprosessit, tuote- ja tukiprosessit sekä näiden omistajat.

Konsernin johtoryhmä vastaa konsernin yritysarkkitehtuurista. Yritysarkkitehtuurin osa-alueet ovat liiketoiminta-arkkitehtuuri, tietoarkkitehtuuri, teknologia-arkkitehtuuri ja järjestelmäarkkitehtuuri.

6.4 Päätöksenteko Pohjola-konsernissa

Konsernin toiminnallinen päätöksenteko ja ohjaus perustuvat hallituksen vahvistamaan liiketoimintaorganisaatioon. Konsernin juridinen

päätöksenteko perustuu konsernin yhtiörakenteeseen. Toiminnallinen ja juridinen päätöksenteko yhdistyvät Pohjolan hallituksessa, jonka ohjaus- ja valvontavastuu kohdistuu koko konserniin. Hallituksen tehtävät ja päätöksentekojärjestys säännellään hallituksen työjärjestyksessä.

Toiminnallinen päätöksenteko ja ohjaus tapahtuvat seuraavissa elimissä:

- Pohjolan hallitus
- Pohjolan toimitusjohtaja
- liiketoiminnon johtaja
- liiketoiminta-alueen johtaja / asiakkuussegmentin johtaja
- osastonjohtaja
- yksikönpäällikkö

Juridinen päätöksenteko tapahtuu seuraavissa elimissä:

- Pohjolan hallitus
- Pohjolan toimitusjohtaja
- tytäryhtiöiden hallitukset
- tytäryhtiöiden toimitusjohtajat

Liiketoimintojen sekä liiketoimintoihin perustettujen päätösvaltaa käyttävien elinten tehtävät, valtuudet, valtuuksien käytön enimmäisrajat ja raportointisuhteet määritetään niitä koskeissa työjärjestyksissä tai toimenkuvissa.

Pohjola-konsernin päätöksentekoelimet ja raportointisuhteet tiivistetysti 31.12.2013

6.5 Pohjola-konsernin strateginen ja operatiivinen suunnittelu ja kehittäminen

Pohjola-konsernin pitkän aikavälin strateginen tahtotila määritellään noin kolmen vuoden välein päivitettävässä strategiassa. Strategian päivitys perustuu toimintaympäristön, kilpailuympäristön ja oman toiminnan analyysiin sekä OP-Pohjola-ryhmän strategiaan. Konsernin strategia linjaa liiketoimintojen, liiketoiminta-alueiden ja tytäryhtiöiden omia strategioita ja toimintaa pitkällä aikavälillä. Strategisen suunnittelun keskeisenä tehtävänä on kuvata konsernin perustehtävä ja päämäärä sekä keskeiset tavoitteet, menestystekijät ja kilpailuedut, joiden avulla päämäärä pyritään saavuttamaan. Strategian päivityksen yhteydessä määritellään strategiakauden teemat eli painopisteet, joiden pohjalta johdetaan strategiaa toteuttavat hankkeet ja niiden vaatimat kehittämisinvestoinnit.

Operatiivinen suunnittelu on lyhyen tähtäimen suunnittelua, jonka keskeisenä tehtävänä on kuvata vuosittaiset painopisteet ja tavoitteet, keskeiset tekemiset, resurssit sekä riskilimiitit ja tulosurat, joiden avulla strategiassa asetetut tavoitteet pyritään saavuttamaan. Strategiassa asetetut tavoitteet ja hankkeet ja niiden toteutus linkitetään operatiiviseen suunnitteluun vuotuisissa liiketoimintasuunnitelmissa, toimenpideohjelmissa ja tavoitemittaristossa sekä kolme vuotta kattavissa kehityssuunnitelmissa.

Vuosisuunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa otetaan tasapainoisesti huomioon strategian keskeiset painopisteet eli asiakaskokemus, kasvu, kannattavuus, tehokkuus ja henkilöstö.

Konkreettisten tavoitteiden toteutumista seurataan strategioissa ja toimenpide- ja kehityssuunnitelmissa määritellyillä menestysmittareilla, joiden toteutumista arvioidaan erikseen määrättyinä ajanjaksoina. Kullekin

työntekijälle laaditaan lisäksi henkilökohtaiset tuloskortit, jotka perustuvat strategiasta ja vuosisuunnitelmista johdettuihin yhteisiin tavoitteisiin ja henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Palkitseminen on osa johtamisjärjestelmää, jolla kannustetaan henkilöstöä tavoitteiden saavuttamiseen.

6.6 Pohjola-konsernin toiminnan seuranta ja raportointi

Suunnitelmien ja asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan jatkuvasti, jotta mahdolliset toiminta- ja kilpailuympäristön muutokset ja poikkeamat suunnitelmista havaitaan nopeasti ja mahdolliset korjaavat toimenpiteet voidaan käynnistää. Tavoitteiden toteutumista seurataan organisaatorakenteen mukaisesti myös esimiesten ja alaisten välisissä kehityskeskusteluissa. Raportoinnin tulee antaa oikea ja selkeä kuva operatiivisen toiminnan tilanteesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin, toiminnan toteutuneesta ja odotettavissa olevasta kehityksestä sekä tavoitteiden saavuttamista uhkaavista riskeistä. Toiminnan seurannassa keskeistä on ajantasaisuus ja luotettavuus sekä olennaisten seikkojen ja johtopäätösten esiin nostaminen päätöksenteon pohjaksi. Seurantaan kuuluu olennaisena osana toteumaraportoinnin lisäksi ennusteiden laatiminen ja vaihtoehtoisten skenaarioiden luominen. Toiminnan seuranta on osa sisäistä valvontaa, jonka avulla pyritään varmistumaan siitä, että konsernin

- strategia ja toimintasuunnitelmat toteutetaan ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
- riskien hallinta on kattavaa ja riittävää
- toiminta on tehokasta ja luotettavaa
- taloudellinen ja muu raportointi on luotettavaa
- toiminnassa noudatetaan lakeja sekä ulkoista ja sisäistä sääntelyä.

Pohjola-konsernin toiminnan ja suunnittelun viitekehys 31.12.2013

7 Sisäinen ja ulkoinen valvonta

7.1 Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että konsernin strategiaa toteutetaan suunnitellusti ja tuloksellisesti, riskejä hallitaan asianmukaisesti, toiminta on sekä tehokasta että luotettavaa ja kaikessa konsernin toiminnassa noudatetaan sääntelyä. Sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasolla. Ensisijainen ja laajamittainen sisäinen valvonta toteutetaan operatiivisessa liiketoiminnassa, jossa sisäinen valvonta on jatkuvaa toimintaa ja osa päivittäisiä rutiineja.

Yhtiön toimitusjohtajaa sekä yhtiön ja sen konsernin ylintä ja toimivaa johtoa sekä muita toimintoja avustavat liiketoiminnan sisäisen valvonnan toimivuuden varmistamisessa liiketoiminnoista riippumattomat

compliance-, riskien valvonta-, talouden ohjaus- ja henkilöstö-toiminnot. Pohjolan hallitusta, toimitusjohtajaa ja konsernin johtoryhmää avustavat sisäisen valvonnan toimivuuden varmistamisessa myös sisäinen tarkastus ja erityisesti taloudellisten tietojen oikeellisuuden varmistamisessa tilintarkastajat. Pohjolan hallitus on vastuuttanut merkittävän osan sisäisen valvonnan varmistamiseen liittyvistä tehtävistä valiokunnilleen. Valiokuntien rooli on valmisteleva, sillä varsinainen päätöksenteko tapahtuu hallituksessa.

Konserniyhtiöiden hallitukset huolehtivat ko. yhtiöiden osalta sisäisen valvonnan varmistamiseen liittyvistä tehtävistä. Sisäinen tarkastus kattaa myös konserniyhtiöt ja tukee myös niiden hallituksia sisäisen valvonnan toimivuuden varmistamisessa.

Pohjola-konsernin sisäinen ja ulkoinen valvonta 31.12.2013

7.1.1 Hallituksen rooli sisäisessä valvonnassa

Pohjolan hallitus vastaa riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä. Hallitus mm.

- vahvistaa sisäisen valvonnan periaatteet ja valvoo sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyyttä yhtiössä sekä sen konsernissa,
- arvioi ja valvoo konsernin vakavaraisuuden hallinnan tarkoituksenmukaisuutta, kattavuutta ja luotettavuutta
- päättää periaatteista, joilla varmistetaan, että yhtiö ja sen konserni toimii ulkoisen sääntelyn ja sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti (compliance)
- vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet ja toimintasuunnitelman
- vahvistaa periaatteet ja menettelytavat, joilla yhtiön ja sen konsernin johtamisesta vastaavien henkilöiden luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito varmistetaan

Yhtiön hallitus seuraa säännöllisesti yhtiön ja sen konsernin liiketoiminnallista tulosta ja toimintaan sisältyviä riskejä ja päättää raportoinnista, menettelytavoista sekä laadullisista ja määrällisistä mittareista, joilla toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Hallitus vahvistaa vuosittain halutun riskinottotason ja merkittävät riskienhallintaa koskevat toimintaperiaatteet samoin kuin eri riskilajeja koskevat riskipolitiikat ja -mittarit. Hallitus päättää konsernin johtamisjärjestelmästä ja toiminnan edellyttämästä yhtiö- ja organisaatiorakenteesta siten, että ne luovat edellytykset tehokkaalle sisäiselle valvonnalle.

Konsernitasoinen riskienhallinta ja taloudellinen raportointi hoidetaan keskitetysti liiketoiminnoista riippumattomana toimintona.

Konserniyhtiöiden hallituksilla on vastuu asianomaisen yhtiön sisäiseen valvontaan liittyvistä ylimmän johdon tehtävistä. Konserniyhtiön toimiva johto vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuksesta päätettyjen periaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti sekä raportoi yhtiön liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskitilanteesta konsernin johtamisjärjestelmän mukaisesti.

7.1.2 Sisäinen valvonta 2013

Konsernin hallintoon liittyvät asiat valmistellaan pääsääntöisesti jo ennen hallituskäsittelyä hallituksen valiokunnissa, joista erityisesti tarkastusvaliokunnalla on merkittävä rooli sisäisen valvonnan toimivuuden ja toiminnan sääntelymukaisuuden varmistamisessa.

Vuoden 2013 aikana on muun muassa arvioitu kaikkien hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenten

luotettavuus, sopivuus ja ammattitaito, jonka lisäksi hallitus on arvioinut myös omaa toimintaansa.

Luotettavan hallinnon ja sisäisen valvonnan toimivuutta on arvioitu sekä toimivan johdon että tarkastusvaliokunnan ja hallituksen toimesta.

7.1.3 Compliance-toiminta

Compliance-toiminnan tehtävänä on avustaa ylintä ja toimivaa johtoa sekä muuta liiketoimintaa säännösten noudattamattomuuteen liittyvän riskin hallinnassa, valvoa säännösten noudattamista ja omalta osaltaan kehittää sisäistä valvontaa. Sääntelyn noudattamista varmistavat omalta osaltaan Talous ja rahoitus -toiminto sekä Henkilöstötoiminto.

Compliance-riskiä liittyy lähes kaikkeen toimintaan ja vastuu riskien hallinnasta on liiketoiminnassa. Pohjola-konsernin compliance-toiminnasta vastaa konsernin Riskienhallintajohtaja, joka on OP-Pohjola-ryhmän riskienhallinnan johtoryhmän jäsen. Riskienhallintajohtajan tukena toimii OP-Pohjola-ryhmän compliance-toiminto, jonka johtaja raportoi OP-Pohjola-ryhmän Riskienhallintajohtajalle. Compliance -toiminnasta ja toiminnan yhteydessä liiketoiminnoille annetuista suosituksista raportoidaan säännöllisesti Pohjola Pankin hallituksen tarkastusvaliokunnalle, konsernin johtoryhmälle ja liiketoiminnoille. Toiminnasta raportoidaan myös Keskusyhteisökonsernin johtokunnalle sekä hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnalle osana ryhmätasosta raportointia.

OP-Pohjola-ryhmän compliance-toiminto laatii vuosittain osana riskienhallinnan vuosisuunnitelmaa compliancen toimintasuunnitelman, joka käsittelee Pohjola-konsernin osalta Pohjola Pankin hallituksen tarkastusvaliokunnassa ja vahvistetaan hallituksessa. Samalla tavalla vahvistetaan myös compliance-toimintaan liittyvät periaatteet ja ohjeet. OP-Pohjola-ryhmän compliance-toiminto ohjaa Pohjola-konsernin compliance-toimintaa ja vastaa myös OP-Pohjola-ryhmätasolla compliance-riskien hallinnan neuvonnasta ja tuesta.

Compliance-toiminnalla pyritään ennakolta ehkäisemään compliance -riskien toteutumista. Compliance-toiminnossa tehtävää toteutetaan mm.

- laatimalla ja ylläpitämällä ohjeistusta keskeisistä menettelytapoihin liittyvistä asioista
- neuvomalla ja kouluttamalla henkilöstä menettelytapoihin liittyvissä asioissa
- tukemalla liiketoimintoja compliance-riskien hallintaa edistävien kehittämis-toimenpiteiden suunnittelussa

- pitämällä ylin johto ja toimiva johto ja liiketoiminnot tietoisina sääntelyyn tulossa olevista muutoksista ja seuraamalla sääntelymuutoksiin valmistautumista liiketoiminnoissa
- valvomalla, että konsernissa noudatetaan voimassa olevaa sääntelyä, eettisiä menettelytapoja sekä menettelytapoihin liittyvää sisäistä ohjeistusta
- raportimalla liiketoiminnoille annetuista suosituksista ja valvonnan tuloksista sekä muista compliance-riskiasemaan liittyvistä havainnoista säännöllisesti sekä ylimmälle että toimivalle johdolle.

7.1.4 Riskienhallinta

Pohjolan arvot sekä strategiset ja taloudelliset tavoitteet muodostavat riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan perustan. Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa ne uhat ja mahdollisuudet, jotka vaikuttavat strategian toteutumiseen. Riskienhallinnan tavoitteena on tukea strategiassa asetettujen tavoitteiden

saavuttamista valvomalla, että otetut riskit ovat oikeassa suhteessa riskinkantokykyyn. Pohjola-konsernin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen ja liiketoiminta perustuu harkittuun riski/tuotto-ajatteluun.

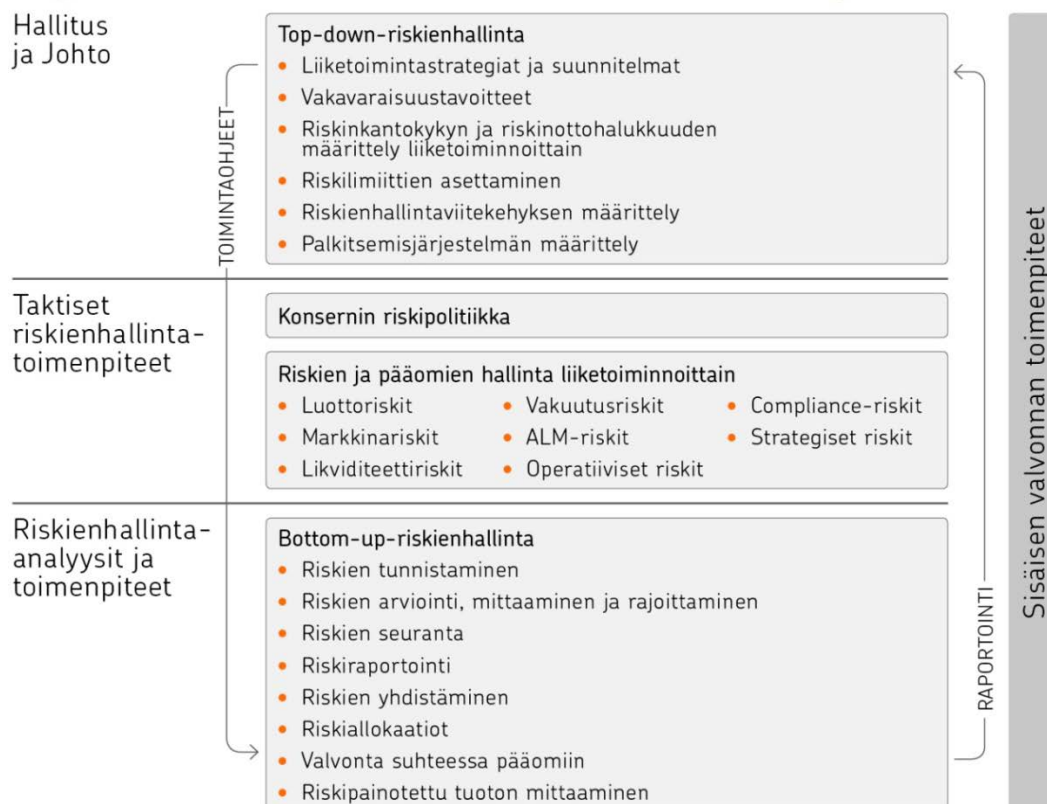
Pohjola-konsernissa sovelletaan kokonaisvaltaista riskienhallintaa, jonka avulla pyritään tunnistamaan, arvioimaan ja rajoittamaan kaikki liiketoimintaan liittyvät riskit hyväksyttävälle tasolle. Riskienhallinta on integroitu osaksi konsernin päätöksenteko-, ohjaus- ja valvontajärjestelmää.

7.1.4.1 Keskeiset riskit

Pohjola-konsernin toiminnan merkittävimmät riskit ovat luottoriskit, markkinariskit ja likviditeettiriskit, vakuutusriskit ja sijoitusten markkinariskit sekä kaikkeen liiketoimintaan liittyvät strategiset ja operatiiviset riskit.

Pohjola-konsernin toiminnan merkittävimpiä riskejä on kuvattu lähemmin Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Riskit ja vakavaraisuus > Riskienhallinnan periaatteet.

Pohjola-konsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan viitekehys 31.12.2013

7.1.4.2 Vakavaraisuuden hallintaprosessi

Vakavaraisuuden hallinta on osa kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Sen tavoitteena on varmistaa pääomien tehokas käyttö ja pääomien riittävä määrä ja laatu. Näin turvataan häiriötön toiminta myös odottamattomien tappioiden varalta. Vakavaraisuuden hallinta käsittää myös luotettavan hallinnon sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ottaen huomioon toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus. Vakavaraisuuden hallinta perustuu ennakoivaan lähestymistapaan ja sen lähtökohtana on konsernin liiketoimintastrategia ja –suunnitelmat, joita laadittaessa määritetään vakavaraisuustavoite ottaen huomioon liiketoimintaan liittyvät riskit, riskinottohalukkuus, pääomien tuottotavoitteet sekä pääomien rakenne ja saatavuus. Vakavaraisuuden hallintaprosessissa laaditaan vakavaraisuustavoitteen lisäksi pääomitustavoitteet liiketoiminnoittain, vakavaraisuusennusteet, stressitestit, skenaariot ja herkkyysanalyysit sekä varautumissuunnitelma vakavaraisuustavoitteen ylläpitämiseksi kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit huomioon ottaen.

Vakavaraisuuden hallinnassa painotetaan voimakkaasti kannattavuutta ja pääomien tehokasta käyttöä. Pääomien hallinta hoidetaan keskitetysti Pohjola Pankin toimesta. Tytäryhtiöistä jaetaan vuosittain osinkona Pohjola Pankille ylimääräinen pääoma ja tarvittaessa Pohjola Pankki pääomittaa tytäryhtiöitä pääomalainoilla tai oman pääoman sijoituksin.

Vakavaraisuuden hallinnan ja sen laadun riippumattomasta arvioinnista vastaa sisäinen tarkastus.

7.1.4.3 Riskipolitiikka ja toimintaohjeet

Riskinottoa ohjataan vuosittain laadittavalla Pohjola-konsernin riskipolitiikalla, jonka Pohjolan hallitus hyväksyy. Pohjolan riskipolitiikka perustuu OP-Pohjola-ryhmän riskipolitiikkaan. Riskipolitiikassa ja sitä täydentävässä muussa riskilajikohtaisessa ohjeistuksessa riskinottohalu kohdennetaan riskilajeille siten, että konsernin liiketoiminnalliset tavoitteet ovat saavutettavissa riskinkantokykyä ja vakavaraisuustavoitteita vaarantamatta. Riskipolitiikan avulla rajoitetaan myös riskikeskittymien syntymistä.

Vahinkovakuutustoimintaa ohjaavat lisäksi henkilö- ja yritysasiakkaiden riskipolitiikat, jälleenvakuutusperiaatteet, sijoitussuunnitelmat ja vakuutusvelan korkoriskin suojaamista koskeva politiikka.

7.1.4.4 Riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan organisointi

Yhtiön hallitus on ylin päätöksentekoeelin riskienhallintaan ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvissä asioissa. Se päättää riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan tavoitteista ja organisoinnista, vahvistaa riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskipolitiikan, sijoitussuunnitelmat sekä merkittävimmät riskienhallintaa koskevat toimintaperiaatteet.

Lisäksi hallitus valvoo ja seuraa riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan toteuttamista. Hallitus vastaa riskienhallintajärjestelmien riittävyydestä, vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, arvioi konsernin ja yhtiökohtaisten pääomapuskurien tarpeen, vahvistaa pääomasuunnitelmat, omien varojen ennakoivan varautumissuunnitelman ja päättää periaatteista, joilla varmistetaan, että yhtiö ja sen konserni toimii ulkoisen sääntelyn ja sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti (compliance). Lisäksi hallitus päättää raportoinnista, jolla ylin johto seuraa konsernin ja tytäryhtiöiden liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiasemaa. Hallitus arvioi vakavaraisuuden hallinnan tarkoituksenmukaisuutta, kattavuutta ja luotettavuutta Pohjola-konsernissa laajempänä kokonaisuutena vähintään kerran vuodessa. Hallitus hyväksyy myös konsernin päätöksentekojärjestelmän ja nimittää Pohjolan rahoitusjohdon jäsenet sekä vahvistaa Underwriting-johdon tehtäväkuvauksen ja tehdyt nimitykset.

Hallitus on asettanut vastuulleen kuuluvien riskienhallintaa ja vakavaraisuudenhallintaa koskevien tehtävien valmistelua varten riskienhallintavaliokunnan. Riskienhallintavaliokunnan tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta varmistumaan, että yhtiöllä ja sen konsernilla on koko toiminnan kattavat riittävät vakavaraisuuden- ja riskienhallintajärjestelmät. Valiokunnan tehtävänä on myös valvoa, että yhtiö ja sen konserni eivät toiminnassaan ota niin suuria riskejä, että niistä voisi aiheutua olennaista vaaraa yhtiön ja sen konsernin vakavaraisuudelle, maksuvalmiudelle tai kannattavuudelle, ja että yhtiön ja konsernin riskinkantokyky on riittävä turvaamaan toiminnan jatkuvuuden.

Tehtävänsä toteuttamiseksi riskienhallintavaliokunta käsittelee yhtiön ja sen konsernin riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, riskipolitiikan ja muut riskienhallintaa koskevat yleisohjeet. Valiokunta valvoo yhtiön ja konsernin riskienhallintajärjestelmien kattavuutta ja toimivuutta, sekä pääomien määrää ja laatua, tuloksen kehittymistä, riskiasemaa sekä riskipolitiikan, limiittien ja muun ohjeistuksen noudattamista. Lisäksi valiokunta valvoo, että yhtiön riskienhallinta on lakien ja viranomais määräysten ja ohjeiden mukaista.

Pohjola-konsernin johtoryhmä huolehtii yhtiön ja sen konsernin kokonaisohjauksesta siten, että koko konsernille asetetut tulos-, riskinkantokyky- ja muut tavoitteet saavutetaan yhteisiä strategioita ja toimintaperiaatteita noudattaen. Tehtävänsä toteuttamiseksi johtoryhmän tehtävänä on käsitellä erityisesti yhtiön ja sen konsernin strategia ja liiketoimintasuunnitelma, hallitukselle esitettävät merkittävät asiat, tase- ja riskienhallinnan linjakysymykset sekä merkittävät hankinnat ja projektit.

Konsernin johtoryhmän tehtävänä on analysoida, koordinoita ja ohjata Pohjola-konsernin taseen käyttöä lakien, viranomaismääräysten ja hallituksen asettaman riskipolitiikan mukaisesti. Konsernin johtoryhmä käsittelee oman pääoman rakenteen kehittämistä ja oman pääoman kohdentamista liiketoimintayksiköille ja riskilajeille, sekä konsernin riskipolitiikassa asetettujen limiittien allokoimista liiketoiminnoille.

OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisö vastaa OP-Pohjola-ryhmää koskevasta ryhmätason riskien ja vakavaraisuuden hallinnasta sekä OP-Pohjola-ryhmän riskienhallintajärjestelmän riittävyydestä ja ajanmukaisuudesta. OP-Pohjola-ryhmän riskienhallinnan ohjaus on liiketoiminnasta riippumaton vastuualue, joka linjaa, ohjaa ja valvoo ryhmän ja sen yhteisöjen kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Pohjola-konserni noudattaa osana OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernia ja OP-Pohjola-ryhmää riskien ja vakavaraisuudenhallinnassaan OP-Pohjola-ryhmätason riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita.

Pohjolan riskienhallintajohtajan tehtävänä on kehittää ja toteuttaa kokonaisvaltaista riskien- ja vakavaraisuudenhallintaa Pohjola-konsernissa yhteistyössä muiden johtoryhmän jäsenten sekä keskusyhteisön Riskienhallinnan ohjauksen kanssa. Riskienhallintajohtaja ja keskusyhteisön Riskienhallinnan ohjaus avustavat hallitusta, Riskienhallintavaliokuntaa ja Tarkastusvaliokuntaa konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteiden laadinnassa ja kehittämisessä sekä konsernin riskipolitiikan laadinnassa. Lisäksi riskienhallintajohtajan ja keskusyhteisön Riskienhallinnan ohjauksen tehtäviin kuuluu Pohjola-konsernin riskinkantokyvyn ja riskipolitiikan toteutumisen seuranta ja raportointi sekä riskien ottamista koskevien päätöksentekovaltuuksien ja -ohjeiden valmistelu ja ylläpito. Riskienhallinta toimii myös päätöksenteon tukena ja laadunvalvojana luottopäätösprosessissa. Lisäksi se arvioi uusien tuotteiden ja toimintamallien käyttöönottoon liittyvät riskit.

Liiketoiminnot ovat ensisijaisessa vastuussa riskinotosta, tuloksesta ja sisäisen valvonnan sekä riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteiden noudattamisesta. Liiketoiminnoissa on oikeus tehdä riskin ottamista koskevia päätöksiä hyväksyttyjen

päätöksentekovaltuuksien, vastuurajojen ja limiittien puitteissa konsernin riskipolitiikkaa ja ohjeita noudattaen.

Pohjola-konsernin riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita ja riskiasemaa on kuvattu lähemmin Pohjolan internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Riskit ja vakavaraisuus sekä konsernin viimeisimmässä tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa (ks. www.pohjola.fi > Media > Julkaisut).

7.1.4.5 Riskienhallinta 2013

Riskienhallinnassa on vuoden 2013 aikana seurattu muun muassa ulkoisen sääntelyn kehittymistä ja valvottu hallituksessa vahvistettujen vakavaraisuuden ja riskien hallintaan liittyvien periaatteiden ja limiittien sekä muiden riskienhallintaa tukevien sisäisten ohjeiden noudattamista. Olennainen osa muuta riskienhallintaa tukevaa sisäistä ohjeistusta ovat jatkuvuus- ja valmiussuunnitteluun, uusiin tuotteisiin ja toimintatapoihin sekä ulkoistettujen palveluiden hallintaan liittyvät ohjeet. Säännöllisessä seurannassa ovat olleet muun muassa pankin luottoriskiaseman kehitys, konsernin sijoitussalkkujen riskiasema, velkaantuneiden eurovaltioiden kehitys, markkinariskien ja operatiivisten riskien hallintamenetelmät, asiakkaan tuntemiseen ja sisäiseen valvontaan liittyvät prosessit, uudet toimintamallit ja tuotteet sekä toimialan sääntelymuutokset ja niihin valmistautuminen.

Riskienhallinnan keskeiset hankkeet vuonna 2013 liittyivät riskienhallintateknologian kehittämiseen erilaisten tietojärjestelmien avulla, sääntelymuutoksiin varautumiseen sekä toiminnan jatkuvuuden, tehokkuuden ja ennakoivuuden lisäämiseen. Baltian pankkitoiminnan riskienhallinnan organisaatiota vahvistettiin edelleen.

Riskienhallinnan toimivuutta ja riittävyyttä arvioitiin sekä toimivan johdon että riskienhallintavaliokunnan ja hallituksen toimesta. Arvion mukaan riskienhallinta on Pohjola-konsernissa nykytilanteessa asianmukaisesti järjestetty. Liiketoiminta- ja sääntely-ympäristön muuttuessa siihen liittyy kuitenkin edelleen kehitettävää.

7.1.5 Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa Pohjola Pankki Oyj:n hallitusta ja konsernin johtoa toiminnan ohjauksessa, valvonnassa ja varmistamisessa suorittamalla toimintaan kohdistuvaa tarkastusta. Sisäisen tarkastuksen suorittama tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa. Tarkastus tukee johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Pääpaino on riskitekijöiden tunnistamisessa ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa.

Sisäisestä tarkastuksesta ovat vastanneet Pohjola Pankki Oyj:n emoyhteisön OP-Pohjola osk:n Tarkastuksen kaksi Sisäinen tarkastus –vastuualuetta, joiden johtajat raportoivat OP-Pohjola-ryhmän tarkastusjohtajalle. Pohjola-konsernia koskevat tarkastushavainnot raportoidaan Pohjola Pankki Oyj:n hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja Pohjola-konsernin johtoryhmälle.

Hallitus on vahvistanut sisäisen tarkastuksen järjestämistä ja toimintaperiaatteita koskevat ohjeet. Sisäinen tarkastus laatii vuosittain hallituksen hyväksyttäväksi toimintasuunnitelman. Sisäinen tarkastus tekee johdon toimeksiannosta myös erillisselvityksiä. Lisäksi se avustaa hallituksen tarkastusvaliokuntaa.

Sisäinen tarkastus suorittaa tarkastustoimenpiteet riippumattomasti. Tarkastuksista laaditaan kertomus, joka toimitetaan tiedoksi toimitusjohtajalle, hallituksen tarkastusvaliokunnalle, tilintarkastajille, riskienhallintajohtajalle, compliance-toiminnoille sekä asianomaisen liiketoiminnan vastuuhenkilöille. Raportit voivat sisältää toiminnan parantamiseen tähtääviä suosituksia. Sisäinen tarkastus ja hallituksen tarkastusvaliokunta seuraavat suositeltujen toimenpiteiden toteutusta.

Tarkastukset toteutetaan hyvää sisäistä tarkastustapaa noudattaen. Hyvää tarkastustapaa linjaavat sisäistä tarkastusta koskevat The Institute of Internal Auditorsin sekä tietojärjestelmätarkastusta koskevat Information Systems Audit and Control Associationin julkaisemat ammattistandardit sekä eettiset säännöt.

7.1.5.1 Sisäinen tarkastus 2013

Hallituksen hyväksymä sisäisen tarkastuksen vuoden 2013 toimintasuunnitelma sisälsi sekä keskusyhteisökonsernitason että vain Pohjola-konsernia koskevia tarkastuksia. Sisäisessä tarkastuksessa valmistui vuoden aikana 18 Pohjola-konsernia koskevaa tarkastusta ja seitsemän keskusyhteisökonsernia koskevaa tarkastusta, joiden

yhteydessä tarkastettiin osin myös Pohjola-konsernia. Tarkastuksissa on arvioitu Pohjola Pankki Oyj:ssä ja sen tytäryhtiöissä kontrollien ja sisäisen valvonnan toimivuutta eri toimintaprosesseissa ja tietojärjestelmissä sekä riskienhallinnan ja riskienhallintamenettelyjen toimivuutta.

Sisäinen tarkastus on seurannut juoksevasti puolivuositain annettujen suositusten toteuttamista ja raportoinut seurannan havainnot säännöllisesti hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja konsernin johtoryhmälle.

7.2 Ulkoinen valvonta

7.2.1 Tilintarkastus

Pohjola Pankki Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokouksen tulee valita yhtiön kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tarkastusta varten vähintään yksi ja enintään kolme tilintarkastajaa sekä yksi varatilintarkastaja, mikäli yksikään tilintarkastajista ei ole tilintarkastuslaissa tarkoitettu KHT-yhteisö. Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa tarkoitettu KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö. Tilintarkastajien toimikausi on valinnan tapahtuessa kulumassa oleva tilikausi ja heidän tehtävänsä päättyy valintaa ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Pohjola Pankki Oyj:n emoyhteisö OP-Pohjola osk järjestää noin viiden vuoden välein (viimeksi vuoden 2011 lopussa) eri tilintarkastusyhteisöille tarjouskilpailun, jonka nojalla OP-Pohjola osk esittää yhtiökokoukselle valittavia tilintarkastajia.

Tilintarkastajien tehtävänä on tarkastaa yhtiön ja sen konsernin kirjanpitoa, tilinpäätöksiä ja hallintoa sen seikan varmistamiseksi, että yhtiön ja sen hallintoelinten toiminta on lain mukaista ja että tilinpäätökset ovat laadittu voimassa olevien säädösten ja määräysten mukaisesti ja antavat osakkeenomistajille ja muille sidosryhmille oikeat ja riittävät tiedot yhtiön ja sen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Lisäksi KHT-yhteisö toimittaa laajennettua tarkastusta tarkastuskohtaisten suunnitelmien mukaan. Hallituksen tarkastusvaliokunta arvioi vuosittain tilintarkastajan toiminnan ja neuvontapalveluiden laatua.

Tilintarkastajat antavat yhtiökokoukselle vuosittain tilintarkastuskertomuksen, jossa he ottavat kantaa tilinpäätöksen ja voitonjakoesityksen sisältöön sekä vastuuvapauden myöntämiseen. Lisäksi he laativat havainnoistaan tilintarkastusmuistioita, jotka toimitetaan tiedoksi Pohjola Pankki Oyj:n hallitukselle ja toimitusjohtajalle, hallituksen tarkastusvaliokunnalle, riskienhallintojohtajalle, sisäiselle tarkastukselle ja Finanssivalvonnalle. Tilintarkastajat antavat tarvittaessa myös suullisia selontekoja edellä mainituille elimille. Hallituksen tarkastusvaliokunta kuulee tilintarkastajaa käsiteltäessä konsernin tilinpäätöstä ja osavuositarkastuksia sekä tilinpäätösperiaatteita. Tilintarkastajilla on lakiin perustuva velvoite ilmoittaa Finanssivalvonnalle seikoista tai päätöksistä, jotka vaarantavat toiminnan harjoittamisen ja toimilupaedellytysten olemassaolon taikka johtavat tilintarkastuskertomuksessa muun kuin tilintarkastuslaissa tarkoitetun vakimuotoisen lausunnon tai tilintarkastuslain 15 §:n 4 momentissa tarkoitetun huomautuksen antamiseen.

Tilintarkastuspalkkiot lakisääteisestä tilintarkastuksesta perustuvat vuosisuunnitelmaan ja laajennetusta tarkastuksesta tarkastuskohtaiseen suunnitelmaan.

7.2.1.1 Tilintarkastus 2013

Yhtiön tilintarkastajana on vuonna 2013 toiminut KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. KPMG Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Sixten Nyman. KPMG Oy Ab on toiminut yhtiön tilintarkastajana vuodesta 2002 ja KHT Sixten Nyman päävastuullisena tilintarkastajana vuodesta 2007 alkaen. Pohjola-konsernin tytäryhtiöiden tilintarkastajina toimii KHT-yhteisö KPMG Oy Ab ja päävastuullisina tilintarkastajina KPMG Oy Ab:n nimeämät tilintarkastajat.

Pohjola-konsernin tilintarkastussuunnitelma vuodelle 2013 laadittiin osana OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin tarkastussuunnitelmaa. Yhtiön ja sen konsernin lakisääteisten tilinpäätösten ja osavuositarkastusten tarkastuksen lisäksi tilintarkastuksen painopistealueita olivat vakuutusyhtiöiden arvopaperikauppojen käsittely, kirjanpito- ja tilinpäätösprosessit, tapaturma ja liikennevakuutuksen eläkekorvaukset ja palkkiotuotot.

Pohjola on käyttänyt KPMG Oy Ab:n neuvontapalveluja pääasiassa lainaohjelmien konsultointiin ja niiden comfort lettereihin. Lisäksi pieniä toimeksiantoja on liittynyt mm. IAS 19 laskelmiin, vastuuvelan suojaukseen, siirtohinnoittelun dokumentaation sekä veroneuvontaan.

Tilintarkastajien palkkiot Pohjola-konsernissa, euroa

euroa	2013	2012	2011	2010	2009
Tilintarkastus	291 742	333 779	338 741	369 326	417 811
Tilintarkastuslain 15:n 1 momentin 2 kohdan mukaiset toimeksiannot	142 827	230 281	33 381	55 226	88 812
Veroneuvonta	154 007	80 664	74 059	100 255	97 306
Muut palvelut	396 166	93 158	283 087	381 277	660 009
Yhteensä	984 741	737 882	729 268	906 084	1 263 938

7.2.2 Keskusyhteisön valvonta

Pohjola kuuluu lakimääräiseen osuuspankkien yhteenliittymään. Yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisönä toimiva OP-Pohjola osk ja sen jäsenluottolaitokset sekä niiden määräysvallassa olevat rahoituslaitokset ja palveluyritykset. Keskusyhteisö OP-Pohjola osk ohjaa yhteenliittymän toimintaa ja antaa siihen kuuluville yrityksille ohjeita niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi, riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Keskusyhteisö voi lisäksi vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettaviksi näiden yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

OP-Pohjola osk valvoo jäsenluottolaitosten toimintaa talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitetulla tavalla. Pohjola-konserni ottaa

toiminnassaan huomioon OP-Pohjola osk:n hallintoneuvoston vahvistaman ryhmätasoisien strategian sekä OP-Pohjola osk:n jäsenpankeille antamat riskienhallintaa ja muuta toimintaa koskevat määräykset ja ohjeet. Pohjola-konserni raportoi erikseen sovitulla tavalla OP-Pohjola osk:lle.

7.2.3 Julkinen valvonta

Pohjola Pankki Oyj:ta sekä sen konserniin kuuluvia suomalaisia sijoituspalveluyrityksiä ja vakuutusyhtiöitä valvoo Finanssivalvonta siten kuin rahoitus- ja vakuutusmarkkinoita koskevassa lainsäädännössä on säädetty. Konsernin toimintaa Virossa, Latviassa ja Liettuaissa valvovat soveltuvin osin asianomaisten valtioiden valvontaviranomaiset.

8 Taloudellinen raportointiprosessi

Pohjola-konsernin talouden ohjauksen ja taloudellisen raportoinnin keskeiset periaatteet on kuvattu hallituksen hyväksymässä konsernin toiminnan suunnittelua ja seurantaa koskevassa toimintaohjeessa. Edellä on kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan pääpiirteet. Tässä luvussa on kuvattu pääpiirteet siitä, miten Pohjola-konsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimivat sen varmistamiseksi, että konsernin julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaisesti oikeat tiedot yhtiön ja sen konsernin taloudesta.

Pohjola Pankki Oyj ja useimmat sen konserniyhtiöistä ovat julkisen valvonnan alaisia yrityksiä. Valvontaviranomaisten sääntelyn mukaan Pohjola Pankki Oyj:n hallituksen on päätettävä raportoinnista ja muista sisäisen valvonnan menetelmistä, joilla ylin johto seuraa konsernin toimintaa, toiminnan tulosta ja toimintaan sisältyviä riskejä. Luotettavan taloudellisen raportoinnin perustana ovat osakirjanpidoista ja konserniyhtiöiden tiedoista oikein yhdistellyt konsernitason tiedot.

Pohjola-konsernin toiminnallisina segmentteinä raportoidaan sisäisessä ja ulkoisessa raportoinnissa liiketoimintasegmentit Pankkitoiminta, Vahinkovakuutus toiminta ja Varainhoito sekä lisäksi Konsernitoiminnot.

Pohjola-konsernin liiketoiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan koko konsernin kattavalla taloudellisella ja riskiraportoinnilla sekä näiden säännöllisellä läpikäynnillä toimivan johdon ja hallituksen kokouksissa. Taloudellisten raporttien toteumatietoja verrataan suunnitelmiin, minkä lisäksi arvioidaan kuluvan vuoden sekä seuraavan 12 kuukauden tulostilanteita. Kuukausittainen johdon tulos- ja riskiraportti laaditaan joka kuukausi samoilla periaatteilla. Raporttia laadittaessa ja sitä läpikäydessä varmennetaan tuloksen ja raportoinnin oikeellisuutta analysoimalla tulos- ja riskiasemaa sekä poikkeamia tavoitteista.

Pohjola-konsernin ulkoinen raportointi perustuu muun muassa IFRS-standardeihin, osakeyhtiölakiin, luottolaitoslakiin, vakuutusyhtiölakiin, kirjanpitolakiin sekä Finanssivalvonnan standardeihin ja määräyksiin. Pohjola Pankki Oyj:n ja sen konserniyhtiöiden kirjanpidossa, tilinpäätöksessä ja konsernitalinpäätöksessä noudatetaan OP-Pohjola-ryhmän yhteisiä periaatteita. Pohjola-konsernissa noudatetaan IFRS-laskentasaannostoa. Erillisyyhtiöiden tilinpäätökset Pohjola Varainhoito Oy:n tilinpäätöstä lukuun ottamatta laaditaan toistaiseksi kansallisten laskentaperiaatteiden (FAS) mukaisesti. Ryhmän keskusyhteisön OP-Pohjola osk:n vastuulla on viranomaisten kirjanpitomääräysten tulkinta, ohjeistus ja neuvonta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisen valvonta. Tarvittaessa tilintarkastajilta

hankitaan lausunto valituista periaatteista ja tulkinnoista.

Taloudellisen raportoinnin toiminta- ja soveltamisohjeet on koottu laskentakäsikirjaksi, joka sisältää muun muassa IFRS-standardien tulkinnat OP-Pohjola-ryhmätasoisina. Merkittävimpien periaatteiden ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden päivittämisen yhteydessä.

8.1 Taloudellisen raportoinnin organisointi

Pohjola Pankki Oyj:n hallitus on talouden ohjaukseen liittyvissä asioissa ylin päättävä elin. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Yhtiön hallitus päättää raportoinnista, menettelytavoista ja laadullisista ja määrällisistä mittareista, joilla toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan. Yhtiön hallitus käsittelee ja hyväksyy konsernitalinpäätöksen ja osavuositarkastukset. Hallitus arvioi myös vuosittain yhtiön ja sen konsernin sisäisen valvonnan, compliance-toiminnan, riskienhallinnan ja talouden ohjauksen toimivuutta ja riittävyyttä. Hallitus saa kuukausittain tiedoksi konsernia ja sen liiketoimintoja koskevat tulos- ja riskiraportit sekä neljännesvuosittain laaditut riskianalysit.

Hallituksen vastuulle kuuluvien taloudellista raportointia koskevien tehtävien valmistelua varten hallitus on asettanut tarkastusvaliokunnan. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta varmistamaan, että yhtiöllä on sen koko toiminnan kattava riittävä sisäinen valvontajärjestelmä sekä huolehtimaan siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Valiokunnan tehtävänä on myös arvioida, miten lakeja, määräyksiä, viranomaisohjeita ja sisäisiä ohjeita noudatetaan. Tarkastusvaliokunta arvioi ennen hallituksen kokousta tilinpäätökset ja osavuositarkastukset sekä tilinpäätösperiaatteet. Tarkastusvaliokunta käsittelee myös merkittävimmät tilikauden aikana tehdyt muutokset tilinpäätösperiaatteisiin, liikearvon ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestauksen periaatteet ja testauksen lopputuloksen sekä merkittävimmät johdon harkintaa edellyttävät arviot ja periaatteet sekä valvontaviranomaisten, tilintarkastajien, sisäisen tarkastuksen ja compliance-toiminnon laatimat tarkastuskertomukset ja raportit.

Toimitusjohtaja vastaa osakeyhtiölain mukaan siitä, että yhtiön ja sen konsernin kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito järjestetty luotettavalla tavalla. Konsernin taloudellisesta raportoinnista vastaa liiketoiminnoista riippumattomasti Konsernitoiminnoissa talous ja rahoitus -toiminto sekä riskienhallintatoiminto. Konsernin toiminnasta ja taloudesta tuotetaan luotettavaa, olennaista ja ajantasaista tietoa sekä pidetään hallitus, tarkastusvaliokunta, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsenet ja muut päätöksentekijät tietoisina konsernin tuloksesta ja lähiajan näkymistä. Konsernitoimintojen tehtäviin kuuluu myös ulkoistettujen kirjanpito- ja viranomaisraportointipalvelujen laadun valvonta sekä talouden ohjauksen ja riskienhallinnan menetelmien, mittareiden ja niitä tukevien järjestelmien kehittämisen ohjaaminen.

Julkistettavien tilinpäätöstietojen ja osavuositarkastusten kokoaminen on keskitetty keskusyhteisökonsernitasolla. Raportointia ohjaavat johdon ja liiketoimintojen tarpeet sekä lainsäädäntö. Raportointijärjestelmät ja tiedon välitys on määritelty siten, että tavoitteiden, tuloksen, toiminnan ja riskien asianmukainen seuranta ja valvonta ovat mahdollisia määritellyillä organisaatiotasoilla niin liiketoiminta-alueittain kuin kokonaisuutenakin ja että tarpeellinen raportointi ja tiedon kulku on avointa niin vertikaalisesti kuin horisontaalisesti koko organisaatiossa. Pohjola-konsernin ja liiketoimintojen tuloksia ja muita sisäpiiritietoja raportoidaessa varmistetaan, että raportin saajat kuuluvat sisäpiirirekisteriin.

Talouden ohjauksessa käytetään pääsääntöisesti OP-Pohjola-ryhmän yhteisiä järjestelmiä. Ulkoiseen ja sisäiseen laskentaan liittyvät operatiiviset tehtävät on keskitetty OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernitasolla.

8.2 Taloudellisen raportoinnin riippumaton arviointi

Taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta arvioivat lakisääteisesti tilintarkastajat. Tilintarkastajien tehtävänä on tarkastaa yhtiön ja sen konsernin kirjanpitoa, tilinpäätöksiä ja hallintoa sen seikan varmistamiseksi, että yhtiön ja sen hallintoelinten toiminta on lain mukaista ja että tilinpäätökset ovat

laadittu voimassa olevien säädösten ja määräysten mukaisesti ja antavat osakkeenomistajille ja muille sidosryhmille oikeat ja riittävät tiedot yhtiön ja sen konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Sisäinen tarkastus arvioi tarkastuksissaan yhtiön ja sen konsernin taloudellisen raportoinnin toimivuutta ja riittävyyttä ja raportoi tekemistään tarkastuksista toimivalle johdolle ja hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Finanssivalvonta valvoo toimittamisensa tarkastuksissa myös taloudellista raportointiprosessia ja sen toimivuutta.

8.3 Taloudellinen raportointi 2013

Vuoden 2013 aikana saamisten arvonalentumisten arviointia kehitettiin edelleen. Koko OP-Pohjola-ryhmässä saamisryhmäkohtaiset arvonalentumiset perustuvat taloudellisen pääoman laskennan mukaiseen odotettuun tappioon. Myös muihin arvonalentumiskriteereihin tehtiin tarkennuksia.

Baltian toimintaan liittyen kehitettiin konsernin sisäisen siirtohinnoittelun dokumentointia, jota tullaan jatkamaan myös vuoden 2014 aikana.

Taloudellista raportointiprosessia ja liiketoiminnan ohjaamisen välineitä kehitetään jatkuvasti. Vuoden 2013 aikana uudistettiin ylimmän johdon taloudellista raportointia ja kehitettiin asiakaskannattavuuslaskennan menetelmiä ja samalla varmistettiin ja parannettiin osakirjanpitojen ja tietovarastojen laatua. Myös Vahinkovakuutuksen varauslaskennan kehittämisen yhteydessä varmistettiin raportoitavien tietojen oikeellisuutta.

Taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden valvontaan kuuluu sääntelymuutosten seuranta. Säädosmuutoksia seurataan yhteistyössä OP-Pohjola osk:n kanssa ja säädosmuutoksiin valmistautumisesta raportoidaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Merkittävimpiä vaikutuksia taloudelliseen raportointiin tulee olemaan rahoitusinstrumenttistandardin, vakuutusinstrumenttistandardin ja leasingstandardin tulevilla muutoksilla. Muutosten voimaantuloajankohda on vielä avoimena.

9 Palkat ja palkitseminen

9.1 Hallituksen palkkiot ja muut etuudet

Yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenten palkkioista ja muista etuuksista. Hallituksen jäsenten palkkioita koskevat ehdotukset yhtiökokoukselle valmistelee emoyhteisö OP-Pohjola osk. OP-Pohjola osk:n ehdotus Pohjolan hallituksen jäsenten palkkioiksi julkaistaan osana yhtiökokouksutsua ja pörssitiedotteena.

Yhtiökokouksen 22.3.2013 vahvistamat hallituksen jäsenten kuukausipalkkiot ovat seuraavat:

puheenjohtaja 8 000 euroa, varapuheenjohtaja 5 500 euroa ja muut jäsenet 4 500 euroa. Kuukausipalkkio maksetaan 1 000 eurolla korotettuna sellaiselle hallituksen valiokunnan puheenjohtajalle, joka ei ole hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Kokouspalkkiota maksetaan lisäksi hallituksen kaikille jäsenille 550 euroa kokoukselta. Hallituksen jäsenille maksettavat kuukausipalkkiot käsitellään eläkettä kerryttävänä palkkana. Matkakulut ja päivärahat maksetaan hallituksen jäsenille konsernin matkustusohjeen mukaisesti. Palkkiot maksetaan rahana. Palkkiot olivat samat kuin vuonna 2012

Hallituksen jäsenten palkkiot 2013, euroa

Nimi ja asema	Kuukausipalkkiot	Kokouspalkkiot	Yhteensä
Reijo Karhinen, puheenjohtaja	96 000	11 000	107 000
Tony Vepsäläinen, varapuheenjohtaja	66 000	12 650	78 650
Merja Auvinen, jäsen 22.3.2013 saakka	13 500	2 750	16 250
Jukka Hienonen, jäsen	54 000	11 000	65 000
Jukka Hulkkonen, jäsen	54 000	5 500	59 500
Mirkku Kullberg, jäsen	54 000	7 700	61 700
Marjo Partio, jäsen 22.3.2013 lähtien	40 500	3 850	44 350
Harri Sailas, jäsen	54 000	8 800	62 800
Tom von Weymarn, jäsen, tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja	66 000	9 350	75 350
Yhteensä	498 000	72 600	570 600

9.2 Toimitusjohtajan palkka ja muut etuudet

Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää hänen palkastaan, eduista ja muista toimitusjohtajan ehdoista. Toimitusjohtajan toimitusjohtajasopimuksessa, jonka hallitus on hyväksynyt.

Toimitusjohtajalle ei ole määritetty toimitusjohtajasopimuksessa erityistä eläkeikää. Toimitusjohtaja kuuluu työntekijäin eläkelain TyEL:n piiriin, joka tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädetyllä tavalla. Eläkeikä on 63–68 vuotta henkilön oman valinnan mukaan. Toimitusjohtajalle ei ole järjestetty lisäeläke-etuuksia. Mikael Silvennoinen (toimitusjohtaja 14.11.2013 saakka) kuului lakisääteisen eläketurvan lisäksi OP-Eläkesäätiön lisäeläketurvan piiriin. Vanhuuseläkeikä hänellä on siinä 64 vuotta. Säätiössä karttuneen eläkkeen voi ottaa maksuun myös ennen säätiön sääntöjen mukaista vanhuuseläkettä ns. vapaakirjaeläkkeenä, jos työsuhte OP-Pohjola-ryhmässä päättyy. Edellytyksenä miehillä on 57 vuoden alaikäraja.

Toimitusjohtajan toimitusjohtajasopimuksessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Toimitusjohtajasopimuksen mukaan yhtiön tulee maksaa johtajalle irtisanomisaajan palkan lisäksi erokorvauksena kahdentoista (12) kuukauden kokonaispalkkaa vastaava määrä, jos yhtiö irtisanoa toimitusjohtajan tehtävästään tai toimitusjohtaja joutuu irtisanoutumaan tai purkamaan sopimuksen yhtiöstä johtuvasta syystä. Toimitusjohtajan toimitusjohtajasopimuksen päättyessä yhtiöstä johtuvista syistä, on toimitusjohtajalla myös oikeus toimitusjohtajasopimuksen päättyminen vuoden lyhyen ja pitkän aikavälin palkkiojärjestelmien palkkioihin, mikäli kyseisten järjestelmien ansaintakriteerit ja järjestelmien ehtojen mukaiset maksamisen edellytykset täyttyvät ja hänen toimitusjohtajasopimuksensa on jatkunut koko ansaintavuoden.

9.3 Toimitusjohtajan ja yhtiön muun johdon palkitsemista koskevat periaatteet

Pohjolan palkitsemisjärjestelmien tavoitteena on kannustaa ja sitouttaa avainresurssit Pohjolan toiminnan kehittämiseen ja varmistaa uusien avainhenkilöiden saaminen yhtiöön. Hallitus ja sen palkitsemisvaliokunta arvioivat ja seuraavat säännöllisesti konsernin palkitsemisjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että palkitseminen kaikkien henkilöstöryhmien osalta on linjassa konsernin arvojen, strategian, tavoitteiden, riskipoliittikkojen ja valvontajärjestelmien kanssa. Kaikkia Pohjolassa käytössä olevia kannustinjärjestelmiä laadittaessa on huomioitu finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely.

Toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän muiden jäsenten palkitseminen muodostuu kolmesta osasta: 1) peruspalkka (rahapalkka ja luontoisedut, perustana tehtävien vaativuus ja henkilön osaaminen); 2) lyhyen aikavälin palkitseminen (tulospalkkiot, perustana vuosisuunnitelman tavoitteiden toteutuminen) ja 3) pitkän aikavälin palkitseminen (OP-Pohjola-ryhmän yhteinen johdon osakepalkkiojärjestelmä, perustana ryhmän yhteiset strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen).

Toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän muiden jäsenten palkitsemisesta päättää yhtiön hallitus palkitsemisvaliokunnan esityksestä.

Yksi konsernin johtoryhmän jäsenistä on Eläkesäätiön lisäeläketurvan piirissä. Toimitusjohtajalle tai konsernin johtoryhmän muille jäsenille ei ole järjestetty lisäeläke-etuuksia.

9.4 Johdon lyhyen aikavälin kannustejärjestelmä

Hallitus päättää vuosittain konsernin johtoryhmän jäsenten lyhyen aikavälin kannustejärjestelmästä. Palkitseminen perustuu toisaalta johtoryhmälle yhteisiin, konsernin vuosisuunnitelmasta johdettuihin tavoitteisiin ja saavutettuihin tuloksiin, ja toisaalta henkilökohtaisiin tavoitteisiin, jotka sovitaan vuodenvaihteen kehityskeskusteluissa. Konsernin toimitusjohtajan osalta huomioidaan lisäksi koko finanssiryhmän menestys. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan seuraavan vuodenvaihteen kehityskeskusteluissa. Konsernin tulos suhteessa tavoitteeseen vaikuttaa asteittain palkkiomaksimien määrään. Mikäli konsernin tulos ennen veroja jää tappiolliseksi, ei konsernin johtoryhmän jäsenille makseta lyhyen aikavälin tulospalkkioita. Tulospalkkioita ei myöskään makseta, jos OP-Pohjola-ryhmän tai Pohjola-konsernin RAVA-vakavaraisuus on ansaintavuoden lopussa alle 1,3.

Vuonna 2013 toimitusjohtajalla ja konsernin johtoryhmän jäsenillä on oikeus maksimissaan neljän kuukauden säännöllistä ennakonpidätyksen alaista palkkaa vastaavaan palkkioon. Lyhyen aikavälin kannustejärjestelmän mukaiset palkkiot maksetaan rahana huomioiden riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön osalta maksamisen menettelyohjeet OP-Pohjola-ryhmässä.

9.5 Johdon pitkän aikavälin kannustejärjestelmä

Yhtiön hallitus on helmikuussa 2011 päättänyt Pohjolan osallistumisesta OP-Pohjola-ryhmän johdon pitkän aikavälin osakepalkkiojärjestelmään. Osakepalkkiojärjestelmässä on ryhmätasoiset tavoitteet, jolloin ensisijaiset tavoitemittarit ovat henkilöasiakkaiden ristiinmyyntiin perustuva keskitäjäasiakkaiden määrän kehitys ja yritysasiakasliiketoiminnan markkinaosuuden kasvu. Lisäksi järjestelmä huomioi kannattavuuden (taloudellisen pääoman tuotto) ja vakavaraisuuden. Palkkiota ei makseta, jos ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus maksuhetkellä alittaa vähimmäistason 1,3.

OP-Pohjola-ryhmän yhteinen johdon kannustejärjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden ansaintajaksoista, joista ensimmäinen käsittää vuodet 2011–2013. Uuden ansaintajakson alkamisesta päättää hallintoneuvoston puheenjohtajisto. Hallintoneuvosto päättää järjestelmän ansaintamittarit ja niille asetettavan tavoitteen erikseen kullekin ansaintajaksolle. Järjestelmän piiriin kuuluu Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsenet sekä muut hallituksen vahvistamat henkilöt.

Kannustejärjestelmään kuuluvat henkilöt voivat saada tietyn määrän Pohjola Pankki Oyj:n A-sarjan osakkeita, mikäli kyseiselle ansaintajaksolle asetetut, OP-Pohjola-ryhmän strategiaan perustuvat tavoitteet saavutetaan. Järjestelmän mukainen palkkio maksetaan henkilölle ansaintajakson päätyttyä vuosina 2015, 2016 ja 2017 osakkeiden ja rahan yhdistelmänä kolmessa yhtä suuressa erässä edellyttäen, että ryhmän vakavaraisuus ylittää maksuhetkellä edellä todetun vähimmäistason. Rahana maksettavalla osuudella katetaan avainhenkilölle palkkioista aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Palkkion maksamiseen liittyy työ- tai toimisuhteen voimassaoloa koskevia ehtoja. Joulukuussa 2012 hallintoneuvosto lisäsi järjestelmään suojautumiskieltoon ja odotusaikaan liittyviä ehtoja. Suojautumiskielolla tarkoitetaan, että rahoitusvälineitä tai vakuuttamista ei saa käyttää järjestelmään liittyvältä henkilökohtaiselta riskiltä suojautumiseen. Pohjolan toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän on omistettava järjestelmän kautta saamansa osakkeet vuoden ajan palkkion maksamisesta (odotusaika). Myös muita järjestelmään kuuluvia koskevat odotusajan rajoitteet tietyin tarkemmin määritellyin ehdoin.

Pohjolan toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän jäsenten tulee järjestelmän sääntöjen mukaan pitää omistuksessaan työ- tai toimisuhteen kestoaikana vähintään puolet järjestelmän perusteella saamistaan osakkeista, kunnes sanottu osakeomistus vastaa henkilön yhden vuoden kiinteää bruttoansiota.

Palkkio on porrastettu tehtävän mukaan. Konsernin johto- ja avainhenkilöillä on oikeus, asetettujen tavoitteiden toteutuessa 100-prosenttisesti, vuosittain 2–12 kuukauden säännöllistä ennakonpidätyksen alaista palkkaa vastaavaan palkkioon. Toimitusjohtajalla ja konsernin johtoryhmän jäsenillä on oikeus 8 kuukauden säännöllistä ennakonpidätyksen alaista palkkaa vastaavaan palkkioon asetettujen tavoitteiden toteutuessa 100-prosenttisesti. Mikael Silvennoisella (toimitusjohtaja 14.11.2013 saakka) ko. enimmäispalkkio vastasi 12 kuukauden säännöllistä ennakonpidätyksen alaista palkan määrää. Pohjolan toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän jäsenten tulee järjestelmän sääntöjen mukaan pitää omistuksessaan työ- tai toimisuhteen kestoaikana vähintään puolet järjestelmän perusteella saamistaan

osakkeista, kunnes sanottu osakeomistus vastaa henkilön yhden vuoden kiinteää bruttoansiota.

Järjestelmässä palkkiona luovutettavina osakkeina käytetään osakemarkkinoilta hankittavia Pohjolan osakkeita, joten kannustinjärjestelmällä ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta.

Pohjola-konsernissa ei ole omistukseen perustuvia kannustinjärjestelmiä.

9.6 Muun henkilöstön pitkän aikavälin kannustejärjestelmä

Konsernin henkilöstöstä (pl. johto) suurin osa on OP-Pohjola-ryhmän yhteisen henkilöstörahaston (OP-Pohjola-ryhmän henkilöstörahasto hr) piirissä. Tämän pitkän aikavälin kannustejärjestelmän perustana on ryhmän yhteisten strategisten tavoitteiden saavuttaminen. Järjestelmän tavoitemittarit ovat vastaavat kuin johdon pitkän aikavälin järjestelmässä. Yhtiön hallitus päättää vuosittain henkilöstörahastoon siirrettävästä voittopalkkiosta.

Toimitusjohtajan ja konsernin johtoryhmän jäsenten palkat 2013, euroa

	Säännöllinen rahapalkka	Luontoisedut *)	Aikaisempina vuosina ansaittujen tulospalkkioiden lykätystä osuudesta vuonna 2013 maksettu osuus	Ansaittu tulospalkkio v:lta 2012	Tulospalkkiosta maksettu osuus 2013	Tulospalkkiosta lykätty osuus **)	Tulospalkkiosta rahana maksettu osuus **)
Toimitusjohtaja Silvennoinen (14.11.2013 saakka)	548 268	17 786	18 946	149 680	91 409	58 271	43 703
Toimitusjohtaja Pölönen (15.11.2013 lähtien)	48 762	1 319					
Muut jäsenet	1 446 408	67 941	12 493	248 162	190 449	57 713	143 200
Yhteensä	2 043 438	87 046	31 439	397 842	281 858	115 984	186 903

	Tulospalkkiosta osakkeina maksettu osuus **)	Pitkän järjestelmän osakepalkkio v:lta 2010	2013 maksetut palkat, palkkiot ja luontoisedut yhteensä	2013 maksetut palkat, palkkiot, luontoisedut + lykätty
Toimitusjohtaja Silvennoinen (14.11.2013 saakka)	48 076	362 865	1 039 274	1 097 545
Toimitusjohtaja Pölönen (15.11.2013 lähtien)			50 081	
Muut jäsenet	47 618	531 047	2 248 338	2 306 051
Yhteensä	95 694	893 912	3 337 693	3 403 596

*) Valtiovarainministeriön luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmistä antaman asetuksen (1372/2010) mukainen menettely.

**) Toimitusjohtaja Silvennoisella ja Pölösellä oli vapaa autoetu

10 Sisäpiirihallinto

Yhtiöllä on lakisääteinen velvollisuus pitää sisäpiiriläisistään rekisteriä osakkeiden liikkeeseenlaskijana ja sijoituspalvelun tarjoajana. Yhtiön hallitus on vahvistanut sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeet, jotka sisältävät ohjeistuksen julkisista ja ei-julkisista yrityskohtaisista sisäpiirirekistereistä (pysyvä yritysکوhtainen sisäpiirirekisteri ja hankerekisterit) sekä määräykset sisäpiirihallinnon organisaatiosta ja menettelytavoista. Ohje perustuu arvopaperimarkkinoita koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamaan sääntelyyn ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sisäpiiriohjeeseen. Ohjeen tarkoituksena on edistää arvopaperimarkkinoilla toimivien luottamusta Pohjolan toimintaan.

Pohjola osakkeiden liikkeeseenlaskijana julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvat yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja konsernin johtoryhmän muut jäsenet sekä tilintarkastajan päävastuullinen tilintarkastaja. Lisäksi rekisteriin kuuluvat OP-Pohjola osk:n johtokunnan jäsenet, varajäsenet ja tarkastusjohtaja. Pohjola osakkeiden liikkeeseenlaskijana ei-julkiseen pysyvään yritysکوhtaiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvat OP-Pohjola osk:n hallintoneuvoston jäsenet sekä erikseen nimetyt OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin palveluksessa olevat ja muun sopimuksen perusteella tälle työskentelevät henkilöt, jotka saavat säännöllisesti Pohjolaa koskevaa sisäpiirintietoa. Yksittäisiä hankkeita koskevien sisäpiirirekistereiden tarve arvioidaan sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeen mukaisesti tapauskohtaisesti. Hankerekistereihin merkitään henkilöt, jotka saavat yksilöityä hanketta koskevaa sisäpiirintietoa.

Pohjola osakkeiden liikkeeseenlaskijana sisäpiirirekisteriin (pl. hankerekistereihin kuuluvat henkilöt) kuuluvien henkilöiden tulee ajoittaa kaupankäyntinsä Pohjolan liikkeeseenlaskemilla osakkeilla tai niihin oikeuttavilla arvopapereilla ja johdannaisilla siten, ettei kaupankäynti heikennä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettua luottamusta. Sisäpiiriläiset eivät saa käydä em. arvopapereilla ns. lyhyttä kauppaa tai kauppaa ns. suljetun ikkunan aikana. Suljettu ikkuna alkaa välittömästi kunkin vuosineljänneksen päättymisen jälkeen ja päättyy tilinpäätöstiedotteen tai osavuosisikatsauksen julkistamispäivän jälkeen. Sisäpiiriläisten suositellaan tekävän Pohjolan osakkeisiin, niihin oikeuttaviin arvopapereihin ja johdannaisiin vain pitkäaikaisia sijoituksia.

Sisäpiiri- ja kaupankäyntiohjeen noudattamista valvotaan sekä kaupankäyntirajoitusten että rekisterin ajantasaisuuden osalta säännöllisesti. Lisäksi tehdään kohdennettuja joko tiettyä arvopaperia tai henkilöryhmää koskevia tarkastuksia.

Pohjolan sisäpiirirekisteriä ylläpitää yhtiön toimeksiannosta OP-Palvelut Oy. Pohjola osakkeiden liikkeeseenlaskijana julkinen sisäpiirirekisteri on nähtävissä yhtiön internetsivuilla www.pohjola.fi > Hallinnointi ja johto. Muut julkiset sisäpiirirekisterit ovat nähtävissä OP-Palvelut Oy:n osoitteessa Sörnäistenkatu 1, Helsinki.

Luettelo yhtiön julkiseen Pohjola osakkeiden liikkeeseenlaskijana -sisäpiirirekisteriin kuuluvista henkilöistä sekä heidän lähipiirinsä osake- ym. omistuksista on nähtävillä yhtiön internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Hallinnointi ja johto > Sisäpiirihallinto > Sisäpiirirekisteri.

11 Tiedonantopolitiikka

Pohjola-konsernin emoyhtiön Pohjola Pankki Oyj:n (Pohjola) A-sarjan osake on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Lisäksi Pohjola laskee säännöllisesti liikkeeseen joukkovelkakirjoja, joista osa on kaupankäynnin kohteena NASDAQ OMX Helsingin ohella tai sijaan London Stock Exchangessa, SIX Swiss Exchangessa tai muissa arvopaperipörssseissä. Pohjola noudattaa tiedonantopolitiikassa pääasiallisesti Suomen lainsäädäntöä sekä NASDAQ OMX Helsingin tai muun arvopaperipörssin sääntöjä ja Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita.

Pohjolan hallitus on hyväksynyt yhtiötä koskevan tiedonantopolitiikan (disclosure policy). Tiedonantopolitiikassa on kuvattu ne keskeiset toimintaperiaatteet ja -tavat, joiden mukaisesti Pohjola listayhtiönä kommunikoi pääomamarkkinoiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Pohjolan tiedonantopolitiikka on julkaistu yhtiön internetsivuilla www.pohjola.fi > Sijoittajasuhteet > Hallinnointi ja johto > Tiedonantopolitiikka.

Pohjolan internetsivujen osoite on www.pohjola.fi.

12 Hallituksen ja konsernin johtoryhmän kokoonpano sekä jäsenten henkilö ym. tiedot

12.1 Hallitus 1.1.2013-31.12.2013

Puheenjohtaja (yhtiöjärjestyksen määräyksen ja asemansa perusteella)

Reijo Karhinen, s. 1955

- Vuorineuvos, pääjohtaja, OP-Pohjola-ryhmä
- Kauppatieteiden maisteri, Turun kauppakorkeakoulun kunniatohtori
- Hallituksen jäsen vuodesta 1994; hallituksen palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja
- Yhtiöstä ja sen merkittävästä osakkeenomistajasta (OP-Pohjola osk) riippuvainen

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Keskuskaupakamari: hallituksen varapuheenjohtaja
- Savonlinnan Oopperajuhlat Oy: hallituksen varapuheenjohtaja
- HelsinkiMissio: valtuuskunnan puheenjohtaja
- Uusi Lastensairaala Tukisäätiö: hallituksen varapuheenjohtaja
- Mannerheim-säätiö: hallituksen jäsen
- Unico Banking Group: hallituksen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Osuuspankkikeskus osk: toimitusjohtaja 1997–2006, toiminnonjohtaja 1994–1996
- Kuopion Osuuspankki: toimitusjohtaja 1990–1994
- Savonlinnan Osuuspankki: toimitusjohtaja 1988–1990
- Varkauden Osuuspankki: toimitusjohtaja 1985–1988
- Juvan Osuuspankki: apulaisjohtaja 1979–1984

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 56 540 kpl ja 31.12.2013 76 677 kpl

Varapuheenjohtaja (yhtiöjärjestyksen määräyksen ja asemansa perusteella)

Tony Vepsäläinen, s. 1959

- Liiketoimintajohtaja ja pääjohtajan varamies, OP-Pohjola osk
- Oikeustieteen kandidaatti, eMBA
- Hallituksen jäsen vuodesta 2007; hallituksen riskienhallintavaliokunnan puheenjohtaja ja palkitsemisvaliokunnan varapuheenjohtaja
- Yhtiöstä ja sen merkittävästä osakkeenomistajasta (OP-Pohjola osk) riippuvainen hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät:-

Keskeinen aiempi työkokemus:

- OP-Keskus osk: toimitusjohtaja 2007–2010
- Tampereen Seudun Osuuspankki: toimitusjohtaja 1998–2006
- Turun Seudun Osuuspankki: varatoimitusjohtaja 1996–1998
- Kuopion Osuuspankki: pankinjohtaja 1993–1996
- Suomen Säästöpankki SSP Oy: aluejohtajan varamies 1992–1993
- Pohjois-Savon Säästöpankki: esimiestehtävät 1985–1992

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 11 655 kpl ja 31.12.2013 25 552 kpl

Merja Auvinen, s. 1960

Varatoimitusjohtaja, Suur-Savon Osuuspankki

- Kauppatieteiden maisteri, eMBA
- Hallituksen jäsen vuodesta 2006, 22.3.2013 saakka; hallituksen tarkastusvaliokunnan varapuheenjohtaja 22.3.2013 saakka
- Yhtiöstä riippuvainen hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Etelä-Savon kauppakamari: hallituksen puheenjohtaja

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Savonlinnan Osuuspankki: toimitusjohtaja 2001–2011
- Kuopion Osuuspankki: pankinjohtaja 1992–2001
- Pohjois-Savon OP-Kiinteistökeskus Oy: toimitusjohtaja oto. 1992–1993
- Savonlinnan Osuuspankki: markkinointijohtaja 1989–1992
- Nilsiä Osuuspankki: pankinjohtaja 1989, markkinointipäällikkö 1987–1989

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 3 937 kpl ja 22.3.2013 3 937

Jukka Hienonen, s. 1961

- Toimitusjohtaja, SRV Yhtiöt Oyj
- Kauppatieteiden maisteri
- Hallituksen jäsen vuodesta 2009; hallituksen palkitsemisvaliokunnan jäsen
- Riippumaton hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Helsingin seudun kauppakamari: puheenjohtaja
- Keskuskauppakamari: hallituksen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Finnair Oyj: toimitusjohtaja 2005–2010
- Stockmann Oyj Abp: varatoimitusjohtaja 2003–2005, tavarataloryhmän johtaja 2001–2005 ja ulkomaan toimintojen johtaja 1995–2000

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 15 712 kpl ja 31.12.2013 15 712 kpl

Jukka Hulkkonen, s. 1955

- Kauppaneuvos, toimitusjohtaja, Lounaismaan Osuuspankki
- Metsänhoitaja, eMBA
- Hallituksen jäsen vuodesta 2012; hallituksen riskienhallintavaliokunnan varapuheenjohtaja
- Yhtiöstä riippuvainen hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- SSP Yhtiöt Oy: hallituksen puheenjohtaja
- Finnet-liiton valtuuskunta, 2. varapuheenjohtaja

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Salon Osuuspankki: toimitusjohtaja 2009–2013
- Salon Seudun Osuuspankki: toimitusjohtaja 1997–2009
- Joensuun Osuuspankki: pankinjohtaja 1989–1996
- Kainuun Osuuspankki: aluejohtaja 1984–1989
- Oulun Osuuspankki: yritysasiainmies 1984
- Suur-Helsingin Osuuspankki: konttorinjohtaja 1983

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 6 834 kpl ja 31.12.2013 9 310 kpl

Mirkku Kullberg, s. 1962

- Toimitusjohtaja, Artek oy ab
- Yo-merkonomi
- IDBM (International Design Business Management)
- Hallituksen jäsen vuodesta 2012; hallituksen tarkastusvaliokunnan jäsen
- Riippumaton hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- KSF Media: hallituksen jäsen
- Puhelinosuuskunta LPO: hallituksen jäsen
- Helsingin OP Pankki Oyj: hallituksen jäsen
- Saga Furs Oyj: hallituksen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Nanso Oy: brändijohtaja 2002–2005
- Grünstein Product Ab: toimitusjohtaja 1995–2002
- Turkistukku Oy: vientipäällikkö, tuotepäällikkö 1992–1995

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 0 kpl ja 31.12.2013 0 kpl

Marjo Partio, s. 1956

- Toimitusjohtaja, Kymenlaakson Osuuspankki
- TTM, DBA
- Hallituksen jäsen vuodesta 2013, hallituksen tarkastusvaliokunnan varapuheenjohtaja 22.3.2013 alkaen
- Yhtiöstä riippuvainen hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- EK:n Kaakkois-Suomen aluejohtokunnan jäsen
- Kouvola Innovation Oy (Kouvolan kaupungin elinkeinoyhtiö), hallituksen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Kouvolan Seudun Osuuspankki: toimitusjohtaja 1996–31.5.2012, pankinjohtaja 1991–1995, sijoituspäällikkö 1989–1991
- Iitin Osuuspankki: apulaisjohtaja 1985–1989, markkinointipäällikkö, yritys pankkiiri 1981–1984

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 6 725 kpl ja 31.12.2013 9 185 kpl

Harri Sailas, s. 1951

- Toimitusjohtaja, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- Ekonomi
- Hallituksen jäsen vuodesta 2010; hallituksen riskienhallintavaliokunnan jäsen
- Yhtiöstä ja sen merkittävästä osakkeenomistajasta (Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen) riippuvainen hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- Työeläkevakuuttajat TELA: hallituksen puheenjohtaja

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Nordea Pankki Suomi Oyj: aluepankinjohtaja 2004-2006 ja varatoimitusjohtaja, Suomen vähittäispankin johtaja 2002-2004
- MeritaNordbanken/Merita Pankki Suomi Oyj: varatoimitusjohtaja, aluepankinjohtaja 1998-2002
- Merita Pankki Oyj: piiri johtaja Uusimaa 1995-1998
- Kansallis-Osake-Pankki: eri tehtävissä 1975-1995

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 0 kpl ja 31.12.2013 0 kpl

Tom von Weymarn, s. 1944

- Diplomi-insinööri
- Hallituksen jäsen vuodesta 2006; hallituksen tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja
- Riippumaton hallituksen jäsen

Muut keskeiset luottamustehtävät:

- K. Hartwall Oy Ab: hallituksen puheenjohtaja
- Hartwall Capital Oy Ab: hallituksen puheenjohtaja
- Sibelius-Akatemian Tukisäätiö: hallituksen jäsen
- IK Investment Partners Oy: Senior Advisor
- Boardman Oy: partneri
- Hydrios Biotechnology Oy: hallituksen jäsen
- Oy Transmeri Ab: hallituksen puheenjohtaja
- Finnsweet Oy: hallituksen jäsen

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Oy Rettig Ab: toimitusjohtaja 1997-2004
- Cultor Oyj: varatoimitusjohtaja 1991-1997
- Oy Karl Fazer Ab: eri johtotehtävissä, joista kaksi viimeistä vuotta toimitusjohtajana 1983-1991
- Telko Oy: toimitusjohtaja 1981-1983
- Oy Huber Ab: toimialajohtaja 1975-1981

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 1 650 kpl ja 31.12.2013 1 650 kpl

12.2 *Konsernin johtoryhmä 1.1.2013-31.12.2013*

Jouko Pölönen, s. 1970

Puheenjohtaja (–15.11.2013 alkaen)

- Toimitusjohtaja, Pohjola Pankki Oyj
- Konsernitasoinen vastuu henkilö- ja yritysasiakkuuksista, Pohjola Pankki Oyj
- OP-Pohjola-ryhmätasoinen vastuu vahinkovakuutusliiketoiminnan kehittämisestä
- Toimitusjohtaja, Pohjola Vakuutus Oy
- Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 2001
- Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2008
- Kauppatieteiden maisteri, eMBA

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Pohjola Pankki Oyj: talous- ja rahoitusjohtaja 2009–2010
- Pohjola Pankki Oyj: riskienhallintajohtaja 2001–2008
- PricewaterhouseCoopers: KHT-tilintarkastaja 1999–2001 ja tilintarkastaja 1993–1999

Keskeiset luottamustehtävät:

- FK:n vahinkovakuutuksen johtokunta: jäsen
- Tapaturmavakuutuslaitosten liitto: hallituksen puheenjohtaja
- Insurance Europe Strategic Board: jäsen
- Unico Banking Group: hallituksen jäsen
- OP-Pohjola-ryhmän tutkimussäätiö: hallituksen jäsen
- Kyösti Haatajan säätiö: hallituksen jäsen

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 7 862 kpl ja 31.12.2013 12 273 kpl

Mikael Silvennoinen, s. 1956

- Toimitusjohtaja, Pohjola Pankki Oyj (–14.11.2013 saakka)
- Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 1989. Pohjola Pankki Oyj:n toimitusjohtaja vuodesta 1997 ja johtokunnan jäsen vuosina 1997–2006, Pohjola-konsernin johtoryhmän puheenjohtaja vuodesta 2006
- Kauppatieteiden maisteri

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Pohjola-konserni: toimitusjohtaja eri konserniyhtiöissä 1989–1997
- Wärtsilä-konserni: eri johtotehtävissä 1983–1989

Keskeiset luottamustehtävät:

- Konecranes Oyj: hallituksen jäsen
- Pörssisäätiö: hallituksen jäsen

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 50 514 kpl ja 14.11.2013 65 357kpl

Vesa Aho, s. 1974

- Talous- ja rahoitusjohtaja, Pohjola Pankki Oyj
- Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 2001
- Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2011
- Kauppatieteiden maisteri

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Pohjola Pankki Oyj: esimies- ja johtotehtävissä 2006–2010

Keskeiset luottamustehtävät: -

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 660 kpl ja 31.12.2013 1 918 kpl

Karri Alameri, s. 1963

- Toimitusjohtaja, Pohjola Varainhoito Oy, OP-Pohjola-ryhmätasoinen vastuu varallisuudenhoitoliiketoiminnan kehittämisestä
- OP-Pohjola-ryhmän palveluksessa vuodesta 2009
- Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2012
- Ekonomi, CEFA

Keskeinen aiempi työkokemus:

- OP-Henkivakuutus Oy: varatoimitusjohtaja, sijoitusjohtaja 2009–2012
- Danske Capital Suomi: varatoimitusjohtaja 2007–2008
- Mandatum Omaisuudenhoito Oy: varatoimitusjohtaja 2004–2006
- Carnegie Varainhoito Suomi Oy: sijoitustoimenjohtaja 1997–2003

Keskeiset luottamustehtävät:

- FK Arvopaperitoimikunta, puheenjohtaja

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 2 000 kpl ja 31.12.2013 4 469 kpl

Hannu Jaatinen, 1957

- Pankkitoiminnan johtaja (vt., alkaen 28.10.2013–), konsernitasoinen vastuu suurista yritys- ja instituutioasiakkuuksista, Pohjola Pankki Oyj
- Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 2001
- Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2013
- Kauppatieteiden maisteri, eMBA

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Pohjola Pankki Oyj Yrityspankki -liiketoiminta-alueen johtaja 2008–
- Asiantuntija-, esimies- ja johtotehtävissä Pohjola Pankki Oyj:ssä, OPK:ssa ja Osuuspankkien Keskinäisessä Vakuutusyhtiössä 1985–2008

Keskeiset luottamustehtävät:

- Unico Banking Group: johtoryhmän jäsen

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 28.10.2013 9 279 kpl ja 31.12.2013 9 279 kpl

Tarja Ollilainen, s. 1960

- Henkilöstöjohtaja, Pohjola Pankki Oyj
- Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 2003
- Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2012
- Kauppatieteiden maisteri

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Pohjola Pankki Oyj: sijoittajasuhdejohtaja 2008–2011
- Pohjola Pankki Oyj: pankkiiriliikkeen johtaja 2003–2008
- Danske Securities AB: Helsingin sivukonttorin johtaja 2001–2002
- Helsingin kauppa- ja kauppakorkeakoulun ylioppilaskunta: talousjohtaja 1995–2000
- Skandinaviska Enskilda Banken, Enskilda Securities: 1994–1995
- Sp-Meklarit Oy Pankkiiriliike: toimitusjohtaja 1991–1994
- SKOP/Skopbank: esimies- ja asiantuntijatehtävissä 1986–1991

Keskeiset luottamustehtävät: -

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 2 288 kpl ja 31.12.2013 3 851 kpl

Reima Rytsölä, s. 1969

- Pankkitoiminnan johtaja (27.10.2013 saakka), konsernitasonen vastuu suurista yritys- ja instituutioasiakkuuksista, Pohjola Pankki Oyj
- Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 1996
- Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2008
- Valtiotieteiden maisteri, CEFA, AMP

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Pohjola Pankki Oyj ja sen tytäryhtiöt: eri johtotehtävissä 1998–2007 ja kotimaan rahamarkkinoiden chiefdealer 1996–1997
- Merita Oyj: rahamarkkinadiileri 1994–1996.

Keskeiset luottamustehtävät: -

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 5 000 kpl ja 28.10.2013 11 736 kpl

Petri Viertiö, s. 1962

- Riskienhallintajohtaja, Pohjola Pankki Oyj
- Pohjola-konsernin palveluksessa vuodesta 2009
- Pohjola-konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2009
- Diplomi-insinööri, AMP (Insead)

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Ernst & Young: liikkeenjohdon neuvontapalvelut, johtaja 2007–2009
- Sampo Oyj: riskienhallintajohtaja 2002–2007
- Sampo Pankki Oyj: riskienhallintajohtaja 2000–2001
- Varma-Sampo: riskienhallintapäällikkö 1999–2000
- Leonia-konserni: useissa eri johtotehtävissä 1997–1999

Keskeiset luottamustehtävät: -

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2013 3 950 kpl ja 31.12.2013 7 664 kpl